

1.

Láthatár

Tanárok reflektorfényben –
Bodolai Gyöngyi írása

2.

Diákszemmel

„A jó tanárnak
jó a kisugárzása” –
a gyergyószentmiklósi
Vaskertes Általános Iskola
7. A osztályos diákjainak
véleménye

14.

Térkép

Kutatás a diszlexia témájában:
kolozsvári serdülőkorúakat
vizsgáltak

18.

Láthatár

Nem csak egyetemi diplomával
lehet boldogulni

19.

Tanterem

Mert a gyermekek
fontosak Istennek... –
Traista Júlia írása

21.

Tanterem

Átadták az Apáczai-, a
Mákvirág-, a Bolyai Farkas-
és a Kós Károly-díjakat

22.

Magánterület

Mi származhat az „itthon
együtt csináljuk a leckét”-
történetből? –
Fóris-Ferenczi Rita írása

24.

Pályáz(z)atok

4.

Október 23.

„Az egész a budapesti diákok békés
tüntetésével indult” –
A sepsiszentgyörgyi Mikes Kelemen
Főgimnázium tanulóinak véleménye

8.

Portré

„Ne hagyjanak nyomot
a kudarcok a lelkükben” –
Forró Gyöngyvér beszélgetése Bogdán
Emese csíkszeredai testneveléstanárral

12.

Fotóriport

A zilahi Wesselényi Kollégium –
az egyik legrégebbi református iskola –
Tóth Orsolya képriportja

5.

Előkészítő osztály

Fókuszban az előkészítő osztály –
Oszváth Judit írása

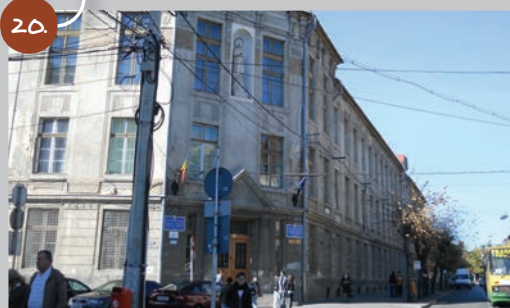
11.

Szülői szemmel

Lidérces kötélmászás –
Csinta Samu írása

20.

Láthatár

Kölcsey Főgimnázium:
ráfáznak a fűtésre? –
Babos Krisztina írása

16.

Hogyan tanuljon tanulni a diák?

2012.

11.

SZÁM

MAGYAR KÖZOKTATÁS

ROMÁNIAI MAGYAR OKTATÁSI FIGYELŐ

2012. NOVEMBER • 11. SZÁM

Fotó • Tóth Orsolya

ISSN 2065-9725

- Tanárszemmel • Diákszemmel • Szülői szemmel • Lélekjelenlét •
- Tanterem • Láthatár • Óvoda • Fotóriport • Hivatalos •
- Iskola és kultúra • Pályáz(z)atok • Magánterület • Térkép •

Magyar Közoktatás

megrendelés a 2012–2013-as tanévre:
m k o @ c o m m u n i t a s . r o

Kedves pedagógusok, jövődóbeli szerzők!

A Communitas Alapítvány által kiadott *Magyar Közoktatás* együtt szerkesztjük az olvasókkal, sok figyelemfelkeltő, gondolatébresztő írást kapunk pedagógusoktól, szülőktől egyaránt. Továbbra is helyet szeretnénk adni a lap hasábjain a pedagógusok, oktatási szakemberek, szülők és diákok konstruktív véleményének, az oktatást érintő problémák felvázolásának és természetesen a megoldáskeresésnek.

Kérjük, írjanak véleményanyagot a következő témákban:

- Tantárgyam és diákjaim – sikerélmények és buktatók az oktatásban
- Az információátadástól a kreativitásra nevelésig

Várjuk írásait az mko@communitas.ro e-mailcímre.

Eredményes munkát és kitartást kívánunk:

A Magyar Közoktatás szerkesztősége

www.communitas.ro

Megrendeléseiket az mko@communitas.ro e-mail címen, a 0264-44-14-01-es telefonszámon vagy postán fogadjuk.

Címünk: Redacția Magyar Közoktatás, Fundația Communitas, Str. Republicii nr. 60., 400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj
Nr. cont.: RO61RNCB0106026613610006 deschis la Banca Comercială Română Cluj-Napoca
Adóazonosító szám (Cod fiscal): 10411135

A havilapot postai úton vagy a megyei tanfelügyelőségeken keresztül juttatjuk el Önhöz. A lap ellenértékét postai utalvánnyal vagy banki átutalással kérjük a fenti bankszámlaszámra utalni. A megrendelés bármelyik formája (szelvény, telefon, e-mail) csak az átutalási bizonylat számával együtt érvényes. (Az átutalási bizonylaton szerepeljen a megrendelő neve és a kifizetés jogcíme.)

Kiadja a Communitas Alapítvány • Főszerkesztő: Kiss Judit

Kiadói titkár és műszaki szerkesztő: Fülöp Zoltán • Tipográfia: Könczey Elemér

Olvasószerkesztés és korrektúra: Demeter Zsuzsa

Felelős kiadó: Lakatos András

Ára 2,48 lei.

Telefón: 0040-264-44-14-01

e-mail: mko@communitas.ro

Redacția Magyar Közoktatás, Fundația Communitas, Str. Republicii nr. 60.
400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj

A kiadvány megjelenését a Communitas Alapítvány teszi lehetővé.
Proiect editorial finanțat de Administrația Fondului Cultural Național.

Tanárok reflektorfényben

Ha gyermekkori, ifjúkori emlékeinket felidézzük, mindig felbukkan a kedvenc vagy a túlságosan szigorú, esetleg egy-egy különc tanárunk emléke, míg másokat olyan nyomtalanul felejtünk el, hogy ha nem lennének az osztálytalálkozók, soha többé eszünkbe sem jutnának. Legkedvesebb tanárunk emléke azonban úgy él bennünk, mint aki egy életre befészkelte magát személyiségünkbe, magatartásunkba, gondolkodásunkba és cselekedeteinkbe is. Ki ne vetett volna számot ezzel, ki ne tudná, hogy pedagógusaink nélkül nem lehet jövőt építeni, s gyermekeink, unokáink későbbi érvényesülése is jelentős mértékben az ő példaadásukon, munkájukon múlik. Ezek után teljesen természetes lenne, hogy minden társadalomban a leginkább megbecsült, anyagilag és erkölcsileg is a legelismerettebb szakemberekként kezeljék azokat, akik valóban hivatásszerűen foglalkoznak a gyermekekkel. Ezzel szemben a pénz hatalmától megszárdult világban egyre kevesebb elismerés jár nekik, s Romániában az amúgy is szerény bérüknek a 25 százalékától is megfosztották őket. Ennek ellenére továbbra is elvárjuk, hogy minden téren példaképek maradjanak, ápoltak, jól öltöztöttek, műveltek, tájékozottak, minden újdonságra fogékonyak, minden új dologban jártasak legyenek, mert aki erre képtelennek bizonyul, azt nemcsak a szülők, a gyermekek is hamar „leírják”.

De hogyan maradhatnának a leg-ek, mikor a maradék ösztönző tényező lassan már csak a lelkiismeret, már akiben megmaradt vagy pislákol még valamennyire. A legkiválóbb értelmiségieket vonzó pálya egyre jobban megfakul, mind többet veszít az értékéből, s már a gyenge középszer is e téren próbál kereseti lehetőséghez jutni.

Bár minden országban a hagyományossá vált napon ünneplik a pedagógusokat (magyar nyelvterületen július elseje a tanítók napja), az UNESCO (az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi Tudományos és Kulturális Egyesülete) azt szeretné elérni, hogy az október 5-i nemzetközi nap honosodjon meg szerte a világon.

„Tegyünk a pedagógusokért!” – hangzik az idei világnap felhívása, amelyen a jól szervezett képzést, a folyamatos szakmai fejlődés biztosítását, a tanárok jogainak védelmét értik a világnap szervezői. Közben egyre többet várunk a tanároktól, ők is egyre többet várnak tőlünk – olvasható a közzétett üzenetben.

Tanárnak születni kell, jó tanárnak még inkább – tartották az idők során. Csakhogy ma sajnos elmarad a pályaalkalmassági felmérés, s dossziék alapján kerülnek a tanárképző szakokra sérült személyiségű, a kommunikációra alkalmatlan, a gyermekekkel való bánásmódra képtelen fiatalok is, akik nemzedékeket fognak megnyomorítani. És sok vidéki településen még a „hibás áruból” sem jut, hiába tudjuk, hogy milyennek kell lennie az igazi tanárnak. Semmiképpen sem „diáknyúzó félistennek”, hanem a saját korlátaival is szembenéző, önmagával jó viszonyban élő, szakmailag hibátlanul felkészült, az új ismeretekkel lépést tartó, a világra nyitott, gyermekbarát, következetes, kiszámítható, hiteles, elfogadó, megértő, barátságos, fantáziadús, a humort is értő személyiségnek, aki a szidásnál jobban tud dicsérni, s aki elfogadható mennyiségű munkát ad és vár el a tanítványaitól. Szerencsére vannak még ilyen tanárok a pályán, de valóban tenni kellene azért, hogy ott is maradjanak.

BODOLAI GYÖNGYI

ARANY JÁNOS

Tanári jubileumra

„Quem dī odere” - hangzott a panasz

Évszázadok hosszú során keresztül;

„Quem dī odere” - és a régi átok

Mindegyre zúg, nem szűnt meg a panasz.

Kedv, ifjuság, erő szellem-vagyon

Ma is gyakorta mindhiába vesz:

Homályos a cél, tömkeleg az út,

S kit e pályára Isten átka sodrott,

Szívvérit ontsa bár, mint pellikán,

Hálátalanságot növel magának.

Te, ritka férfi! áldjad Istened,

Ki oly önérzettel dúsgazdagon

Állhatsz pihenni meg pályád felén.

Körödbe gyűlnek a felnőtt fiak,

(Egy emberöltő) s érett férfi ésszel

Köszönve amit ifjakért tevél,

Legszebb jutalmad így tőlük nyered.

S mi felkiáltunk: mily nagy érdem az,

Minő erény, mely e hálátalan

Pályán a késő hála újra sarjadt,

Nem hervatag babérait szedi.

(1858)

„A jó tanárnak jó a kisugárzása”

Minden diáknak megvan a maga elképzelése arról, milyen a jó tanár. Van, aki azt szeretné, ha engedékeny lenne, mások elvárják, hogy következetes legyen, de az sem árt, ha jó a humora. Abban viszont szinte egyhangúlag egyetértenek a diákok, hogy a jó tanár igazságos és nem túl szigorú – legalábbis ez derült ki a gyergyószentmiklósi Vaskertes Általános Iskola 7. A osztályos diákjainak válaszaiból.

Duduj Róbert-Tibor

A jó tanárt mindenki szereti. Jó, ha nem túl szigorú, ha a felmérők, dolgozatok kérdéseit úgy állítja össze, hogy ne legyenek nagyon nehezek. Jó, ha türelmes és nem ordibál az órán, ha felmélgelődik.

Koszti Róbert

Mіндеgy, hogy fiatal vagy idősebb, csak legyen jó a diákokkal, addig magyarázza a leckét, amíg mindenki megérti. A jó tanár türelmes, soha nem kiabál a gyerekekkel, csak akkor, ha valami rosszat tesznek. Legyen igazságos és ne osztályozzon szigorúan.

Benedek Hunor

A jó tanárt úgy képzelem el, hogy órán mindent aprólékosan elmagyaráz, hogy mindenki megérthesse a leckét. Lehetőleg mindezt úgy, hogy ne írasson sokat a füzetbe és legfőképp ne adjon sok házi feladatot.

Bakos Ernő

Ne legyen nagyon szigorú, de az óráján legyen rend és fegyelem. Vagyis úgy gondolom, ha valaki igazán jó tanár, fegyelmeztetnie sem kell, csak nagyon ritka és kivételes esetben, de ilyenkor sem emeli fel a hangját, nem ordibál a gyerekekkel, hanem szépen elmondja, hogy az, amit éppen tetűnk, nem helyes. Emellett legyen humoros, néha mondjon vicces dolgokat is órán.

Szabó Tamás-Gábor

A jó tanár mindig magyaráz, és ha kérdezőnk, nem lesz tőle ideges, hanem visszatér a kérdésre, és megint magyaráz. Úgy a jó, ha a házi feladatokat is elmagyarázza az órán, hogy mindenki értse meg, mi a feladat, ne kelljen otthon gondolkodni rajta sokat, vagy segítséget kérni. Magyarán, meséljen sokat, mondjon példákat a leckéhez kötődően, mert így könnyebben megjegyezzük a lényegét.

Bakos Botond-Lehel

Legyen kedves, de ugyanakkor szigorú is. A tananyagot magyarázza el alaposan, de kérje is számon, mert így mindent megtanulunk. Vagyis legyen következetes. Beszélgessen velűnk, nemcsak a leckéhez kötődő témákról, hanem egyébről is. Például lehessen odamenni hozzá szünetben és bármilyen bennünket érdeklő téma kapcsán lehessen kikérni a véleményét.

Sztráti Madeleine

Lehessen szót érteni vele, magyarázza el úgy a leckét, hogy a gyerekek meg is értsék. Ne legyen nagyon szigorú, ha a tanulók valamit nem tudnak olyan szinten, ahogy ő elvárná. Vagyis adjon esélyt arra, hogy következő órára bepótolhassa mulasztását az a diák, aki épp nem készült.

Berszán-Árus Dániel

A jó tanár vicces, jól elmagyarázza a leckét, nem ad sok házi feladatot és nem kiabál. Sajnos, akad olyan tanár is, aki nem magyarázza meg eléggé a leckét, aztán következő órán kiabál velűnk, miért nem tudunk. Nem túl gyakori az ilyen, de előfordul...

Sipos Dániel

Nem szigorú, nem ad rossz jegyeket. Vagyis ne adjon egyből rossz jegyet, ha rajtakapta a diákot, hogy nem tanult, hanem adjon neki még egy esélyt, hogy bebizonyíthassa, képes meg tanulni a leckét. Ha viszont a diák ekkor sem tud, akkor adjon rossz jegyet, mert ebben az esetben már megérdemli.

Molnár Kristóf

Legyen kedves, magyarázzon jól és ne adjon sok házit. Viselkedjen jól a gyerekekkel és legyen barátkozós. Vagyis legyen olyan, hogy akár telefonon is fel lehessen hívni, ha elakadunk a házi feladat megoldásában, és lehessen segítséget kérni tőle.

Antal Botond

Szerintem a jó tanár olyan, hogy időnként képes valami pluszt is adni, nem csak kizárólag a tantervre szorítkozik. Például, jó lenne, ha minden tanár havonta egyszer tartana egy lazább, amolyan beszélgetős órát, amikor külföldi érdekes dolgokat mesél a tantárgyával kapcsolatosan. Ez egy olyan óra lehetne, mint például az osztályfőnöki óra, amikor mindenféléről beszélhetűnk, itt viszont az adott tantárgy lenne a kerete a beszélgetés témájának. Az is jó lenne, ha a házi feladatok adásában szünet lenne, vagyis az adott tantárgyból három egymást követő alkalommal adjon házit a tanár, de a negyedik alkalommal nem.

Elekes Rebeka

A jó tanárnak jó a kisugárzása. Naponta elmagyarázza a leckét és jól osztályoz. Vagyis mindenkit önmagához mértén értékkel, nem a többihez viszonyítva. Magyarán kaphasson jó jegyet egy gyengébb tanuló is, ha a

képességeihez mérten jobban teljesített. Ne legyen olyan, hogy bármennyire is megtanulta azt a leckét a tanuló, mondjuk hetesnél nagyobb jegyet nem kap, mert egyébként ennyi az átlaga.

Koós Bernadette

Legyen szigorú, de magyarázza el rendesen a leckét, hogy mindenki megértse. Néha legyen vicces is, meséljen egyéb dolgokról is az órán, ne csak a leckéről.

Horváth Izabella

Szerintem egy jó tanár kedves, megértő, jól elmagyarázza a leckét és nem feleltet sokszor. Igazából nem szeretek szóban felelni, sokkal jobb az, ha felmérőket, dolgozatokat írat, semmint az, ha el kell mondani a leckét.

Nagy Ákos

Ne legyen szigorú és szeresse a gyermekeket. Vagyis jó az, ha a tanár nemcsak mondja, hanem érezteti is, hogy szereti a diákjait. Például néha megsimogatja a fejünket, miközben a padok között járkal. Az is jó, ha néha elvisz kirándulni, múzeumba, előadásra vagy egyéb érdekes helyekre. Magyarán ne csak az iskolában, hanem iskolán kívül is foglalkozzék a tanítványaival.

Gáll Előd

Legyen megérthető, vagyis úgy magyarázzon, hogy mindenki értse. Például nagyon szeretem azt, ha képeket hoz vagy filmeket vetít órán, hogy jobban megértsük a leckét. Vagy az is jó, ha kémiaórán kísérleteket végzünk, mert így látjuk, hogy működik gyakorlatban az, amit elméletben megtanultunk. Ha a tanár gyakorlatiasan közelíti meg a tananyagot, akkor sokkal hamarabb megtanuljuk a leckét, mert látjuk, hogy nemcsak elmélet az egész, hanem gyakorlati haszna is van.

Nagy Boglárka

Ne legyen túl szigorú, de engedékeny se legyen, úgy a jó, ha következetes. Fontos az is, hogy megértsen minket, legyen türelmes, magyarázza el a leckét és a feladatokat. Többek közt értse meg azt, hogy ha kérdezzük, azt azért tesszük, mert valóban nem értjük az adott feladatot, s mert érdekelt a lecke. Ugyanakkor értse meg azt is, ha például nem készítetünk el a házi feladatot, az azért van, mert nem értettük meg a leckét. Ekkor viszont magyarázza el még egyszer, illetve oldjuk meg közösen a házit, mert otthon hiába küszködünk, ha nem értjük.

Kiss Paula-Angyalka

Igazságosan osztályoz, nem túl szigorú, de nem enged meg éppenséggel mindent. Ne legyen különbséget két diák között, hanem a feladatra koncentráljon és ne arra, hogy ki az illető, aki írta a felmérőt. Vagyis ne kivételezzon, ne legyenek kedvencei. Ugyanakkor az is fontos, hogy magyarázza el alaposan a tananyagot.

Bege Eszter

Legyen kedves, türelmes a gyerekekhez, magyarázza meg jól a leckét, ne legyen túlságosan szigorú. Ne legyen olyan, hogy nem ad feladatokat és nem kér számon, de olyan se legyen, akitől félnek a diákok. Lehesse megszólítani a folyosón, lehesse beszélni vele bármiről.

Kilyén Anett

A jó tanár nem szigorú, játékosan tanít, kedves, megértő, nem osztályoz szigorúan. Vagyis úgy lenne jó, ha mindig adna még egy esélyt a diáknak, ha nem készült. Valahogy úgy, ha például elcsípett, hogy nem tanultam, ne adjon egyből négyest, hanem adja meg a lehetőséget, hogy bepótolhassam a mulasztást, legfennebb következő órán vonjon le egy jegyet osztályozáskor az aktuális feleletből.

Gábor Emese

Kedves, humoros és jól mondja el a leckét. Vagyis mondja el annyiszor a leckét, ahányszor szükséges, mindaddig, amíg mindenki megérti.

Czompi Zsuzsanna

Legyen jófej, magyarázza el a leckét és ne legyen szigorú. Legyen barátságos, ne csak a tananyagról beszéljen, hanem minden egyébéről, ami a diákokat érdekli.

Csata Tamás

Az lenne egy igazán jó tanár, aki nem íratna felmérőt a hatodikos anyagból, mert azt már rég elfelejtettük. Meg egyáltalán ne írasson sokat órán! Mert az úgy a jó, ha annyira alaposan és érthetően elmagyarázza a leckét, hogy szinte helyben megtanuljuk, le sem kell írni.

Tóth Ákos-János

Kedves, többször is elmagyarázza a leckét és humoros. Fontos, hogy egy tanár arra koncentráljon, hogy minden diák megértse a leckét, mert különbözőek vagyunk és nem mindenki érti meg egyből a magyarázatot. Vannak olyan diákok, akiknek többször is el kell magyarázni ugyanazt.

Illés Zoltán

Előbb elmagyarázza a leckét, csak utána írjuk le, ez azért fontos, hogy értsük is, amit éppen írunk. Ne legyen túl szigorú, de legyen következetes. Vagyis tartassa be az általa felállított és elfogadott szabályokat.

Hompoth Edwárd-Attila

A jó tanár sok házi feladatot ad, hogy alaposan begyakoroljuk a leckét. Jó, ha a diákoknak lehetőségük van alaposan begyakorolni a tanulmányokat, például román nyelvtanból és matematikából minél több házit kellene adjanak.

SZÖVEG ÉS FOTÓK: JÁNOSSY ALÍZ

„Az egész a budapesti diákok békés tüntetésével indult”

A sepsiszentgyörgyi Mikes Kelemen Főgimnázium tanulóit kérdeztük arról, mit tudnak 1956. október 23-áról.

Kovács-Ungvári Rebeka, 12. C.

Október 23. világszerte a nemzetünk egyik szabadságünnepeként számon tartott esemény. Azon a napon az emberek azért döntöttek le a Sztálin-szobrot és azért vonultak fel az utcákon, hogy kivívják Magyarország semlegességét. Ez azonban vitatható, mert végső soron folytatódtek a megtorlások és az ország nem szabadult fel, szóval nevezhetnénk ezt gyászünnepnek is. Én eddig kétszer voltam Magyarországon az október 23-i felvonuláson, Budapesten, ez a két alkalom volt, amikor megemlékezésen részt vettem, mert itthon csak kisebb rendezvények vannak, de nagyobb felvonulásra még nem volt példa.

Kis Andrea, 12. C.

Ez az ünnep szorosan kapcsolódik hozzánk, tudomásom szerint nem Pesten indult el ez az egész, hanem Szegeden, az ottani egyetem diákjai vonultak fel, és meg is fogalmazták 16 pontban a követelményeiket. Mi nem igazán ünnepeljük ezt a dátumot, láthatunk róla eseményeket tévében, itt-ott, de lényegesebb ünneplés nincs Háromszéken, olyan, mint Magyarországon. Nekem még nem volt alkalmam kilátogatni az anyaországba október 23-án.

Szász-Kovács Réka, 12. B.

Mi most leszünk a csapattársammal először Magyarországon, először most kerültünk kapcsolatba az '56-os forradalommal. A volt politikai foglyok hirdették meg a pályázatot, ezen részt vettünk, és most október 23-án a sepsiszentgyörgyi fáklyás felvonulás után fogjuk átvenni a díjat a Székely Nemzeti Múzeumban. A pályázatokat támogatásával aztán ellátogathatunk a budapesti eseményekre is, egy hétig vendégeskedünk Magyarországon.

Duka Tímea Ildikó, 12. B.

Csatlakozom Rékához, ketten versenyeztünk, így én is részt veszek az anyaországi és itthoni eseményeken. Október 23-a a 20. századi történelem egyik legkiemelkedőbb ünnepe, a sztálini diktatúra

elleni forradalomról szól, ebben az időben tömegmészárlások, bebörtönzések voltak. Az egész a budapesti diákok békés tüntetésével indult, majd átalakult tömegtüntetéssé. Nagy Imre akkori miniszterelnök az új kormánnyal nem értett egyet, ezért 1956 júniusában elhurcolták Romániába és kivégezték.

Csinta Áron, 11. C.

Én úgy tudom, hogy nem Szegedről, hanem Debrecenből indult a tüntetés, elsősorban diákok és egyetemi hallgatók vettek részt a felvonuláson, ők kezdeményezték az egészet. Eleinte sikereket értek el, létrehozták a többpártrendszert, de aztán megbukott ez a kezdeményezés, és a Szovjetunió leverte a felkelést, végül 1989-ben alakult meg a Magyar Köztársaság. Én nem nagyon vettem részt megemlékezéseken, egyszer voltam a helyi megemlékezésen. Itt lehetőségek sem nagyon vannak, az iskolában sincs olyan rendezvény, mint például március 15-én.

Imre-Muntean Kikerics Kata, 11. C.

Miután a diákok kivonultak, a békés tüntetés pedig forradalomba torkollott, visszaállították a demokratikus kormányt. A Szovjetunió azonban egy hadüzenet nélküli támadást mért Magyarországra, emiatt buktak el a magyarok.

Fazakas Andrea, 11. C.

Én először tavaly vettem részt egy október 23-i eseményekhez kapcsolódó megmozduláson, eddig nem voltam nagyon részese az ilyen jellegű eseményeknek, most már jobban összpontosítok erre is. Nagy szerepük volt a budapesti értelmiségieknek és a diákoknak az eseményekben. A 16 pontban követeléseket fogalmaztak meg, melyeket ki is nyomtattak. Eleinte kisszabású megmozdulásnak ígérkezett az esemény, de este már 50 ezer fő is összegyűlt a tereken, feldöntöttek a Sztálin-szobrot, jelképezve, hogy nem hajolnak meg a sztálinista diktatúra előtt. Végül a Szovjetunió megtámadta Magyarországot, a szerződést felbontotta, így a felkelés elbukott.

SZÖVEG ÉS FOTÓK: BERSZÁN RÉKA

Pedagógusok képzése a kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem Pedagógia és Alkalmazott Didaktika Intézetében

Fókuszban az előkészítő osztály

Az előkészítő osztályos gyerekek oktatásában érintett vagy az iránt érdeklődő pedagógusok részére szervezett képzést a kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem Pedagógia és Alkalmazott Didaktika Intézete október 12–14. között. Az élénk érdeklődésre számot tartó programban nyolc egyetemi oktató működött közre. Következő összeállításunkban három előadónak és négy résztvevőnek a képzéssel, előkészítő osztállyal, oktatással kapcsolatos kérdéseinkre adott válaszai olvashatók.

„Kérdéseket ébreszteni a résztvevőkben”

Demény Piroska, a Pedagógia és Alkalmazott Didaktika Intézet igazgatója

Az előkészítő osztályban tanító pedagógusok továbbképzésének gondolata már akkor megfogalmazódott a Pedagógia és Alkalmazott Didaktika Intézet szakembereiben, amikor – az erre vonatkozó törvényrendelet után – szembesültek a szülők, pedagógusok előkészítő osztállyal kapcsolatos félel-

gógusi munkakör betöltéséhez szükséges kompetenciák elsajátíttatása, a tanulásról szóló felfogás újrafogalmazása, valamint az, hogy az előkészítő osztályok pedagógusai tanulják meg a gyermekek javára hasznosítani a tanterv nyújtotta lehetőségeket úgy, hogy a hatévesek iskolában töltött minden napjait átszöjje a jókedv, a játék és a gyermekek érdeklődésére épülő „komoly” kutakodás. Erdély hat megyéjéből (Bihar, Kolozs, Beszterce-Naszód,

gén és pillanatnyi hangulatán múltott, mennyire tudta cselekvésre, közös gondolkodásra készíteni, sarkallni a résztvevőket. Azt se felejtjük el: ezek a pedagógusok a családdal töltendő hétvégéjüket szánták arra, hogy tudásban gyarapodjanak. Tervünk, hogy a Kolozs megyei tanfelügyelőséggel együttműködve szeretnénk kerekasztal-beszélgetéseket szervezni az előkészítő osztályban tanító pedagógusok részére, melyekre olyan óvónőket is meghívunk, akik hosszabb ideig dolgoztak előkészítő csoportos gyermekekkel. Így produktív dialógus alakulhat ki, amelynek hasznát – reményeink szerint – a hat-hétéves gyermekek fogják megtapasztalni.

„A fejlődést szintekként, egységes szakaszokként értelmezni”

Fóris-Ferenczi Rita, a BBTE Pszichológia és Neveléstudományok Karának dékánhelyettese

Az 1998-as tantervi reform egyik jelentős terve volt az iskolastruktúra átszervezése abból a megfontolásból, hogy a jelenlegi 4+4+4-es szerkezet nem illeszkedik az életkori sajátosságokhoz igazodó pedagógiai szakaszoláshoz, amely, ha a könnyebbség kedvéért évfolyamokban számolunk, 3., 6., 9. osztályos korosztály végén jelenthetne „határt” – persze nagyon rugalmasan kezelt határt – a fejlődésben. Például a jelenlegi iskolaszervezet 4., illetve 8. osztály végére állapítja meg a kimeneti követelményeket, holott a pedagógiai szakaszolás ezt 3. és 6. osztályos gyermekek fejlődési szakaszai szerint kívánná meg. Ha az előkészítő osztály bevezetése mögött ez a koncepció áll, hogy a fejlődést szintekként, egységes szakaszokként értelmezhezzük, akkor az elgondolás nemcsak jó, hanem kívánatos is. Ehhez viszont a pedagógusként is egy hároméves fejlődési szakasz

• Kerekasztal. Erdély hat megyéjéből jelentkeztek pedagógusok a képzésre

meivel. A tavasz folyamán kidolgoztuk annak a szakkönyvnek a tervét, amely ősszel az Ábel Kiadó gondozásában meg is jelent. A program összeállításakor olyan elveket tartottam szem előtt, amelyek kimondottan az előkészítő osztályos gyermek személyiségének fejlesztését, a kompetenciaalapú nevelést, az interdiszciplinaritást közvetítik. Képzésünk során célunk volt az előkészítő osztályban tanító peda-

Fehér, Brassó, Maros) jelentkeztek pedagógusok. A képzésre jelentkezők mindannyian önként, szívesen jöttek. Tapasztalataim szerint a pedagógusok közül talán a tanítók a legnyitottabbak, ők azok, akik szívesen járnak képzésekre, aktívan kapcsolódnak be a különféle tevékenységekbe. Úgy láttam, a legtöbb pedagógus fáradtan érkezett a képzésre, de az érdeklődés minden-
kben ott lapult. A képző felkészültsé-

részeként kellene értelmeznünk az előkészítő osztályt, nem az első osztályt megelőző „előretolt osztályként”. Ha viszont pusztán arról van szó, hogy az óvodai nagycsoport átköltözött az iskolába, akkor fölösleges és formális változás ez, amely mögött semmiféle oktatáspolitikai és pedagógiai koncepció nincs.

Három témával foglalkoztam a képzés bevezetőjeként: kompetenciaalapú oktatás; tantervi olvasatok; tervezés és értékelés viszonya. Olyan kérdések ezek, amelyek a képzés egészéhez kінáltak elméleti beágyazottságot, rendszerben történő megközelítést. No, ezek nem hálás témák, mert a képzések résztvevői általában a gyakorlatban közvetlenül hasznosítható ötleteket, módszereket igénylik. Ennek előzeteseként viszont sokkal fontosabbnak tartom a „hogyan gondolkodom?” kényelmetlen kérdését. A témák megbeszélésekor helyet kaptak a gyakorlatorientált feladathelyzetek is, de úgy gondolom, hogy elméleti beágyazottság, az összefüggések megértése, a „tudom, hogy mit és miért teszek” reflektálás késztetettsége nélkül a „gyakorlat” pusztán önmagát termeli újra mindenfajta változás nélkül. Nagyon egyszerű: ha akarjuk, ha nem; ha tudatosítjuk, ha nem, kérdéseink, módszerhasználatunk, tantervértelmezésünk stb. valamilyen „elmélet” pozíciójából történik. A szemléletváltás épp az előzetes és rejtett „elméletek” tudatosítása és az újabb koncepciókkal való út-

és szelekció, hanem értéktulajdonítás, s a tanulói fejlődésre és a pedagógusi munkára történő visszacsatolásként a folyamatszabályozás nélkülözhetetlen eszköze. Ahhoz, hogy ezt a funkcióját betölthesse, pontos információkkal kell szolgálnia. Valaki azt kérdezte, hogy vajon muszáj az idén is elvégezni az év eleji méréseket, most is „kéri” a minisztérium? Mi az, hogy muszáj? Kritériumorientált diagnosztikus mérések nélkül nem lehet tudni, hol tartunk, hová jutottunk? Ha erre nincs rálátásunk, hogyan képzelhető el a gyermek fejlődésének tudatos segítése? Tehát nem azért végzünk méréseket, hogy megmászáljuk a gyermeket, és

„Az értékelés nem záró mozzanat, hanem folyamat: egyfelől visszacsatolás, másfelől a folytatásra vonatkozó döntés és tervezés nélkülözhetetlen eszköze.”

kiválogassuk a legjobbakat, akikkel szívesen dolgoznánk, a többiek meg maradjanak még, kinlódják velük más. Az értékelés nélkülözhetetlen információ. Ha például pontos kritériumok alapján diagnosztizáljuk az „előkészítő” osztályos gyermek beszédképességét, akkor rögtön megmutatkozik, hogy mit kell korrigálni, mi a gyakorlás, fejlesztés igénye. Ha év végén is elvégezzük ezt a mérést, a korábbival való összehasonlításban szépen megmutatkozik, hogyan fejlődött az adott készség, képesség. Egyszerűen az értékelés nem záró mozzanat, hanem folyamat: egyfelől visszacsatolás, másfelől a folytatásra vonatkozó döntés és tervezés nélkülözhetetlen eszköze.

„Gyakorlati dolgokra, ötletekre, konkrét tevékenységekre van szükség”

Szállassy Noémi, a BBTE Tanárképző Intézete magyar vonalának igazgatója
Az előkészítő osztályban pozitívumnak tartom, hogy az egyforma korú gyerekek között szervezettebb lehet a tevékenység, a játék, a pedagógusok jobban tudnak figyelni a neveltekre, mint a vegyes korosztályú csoportban, amit alkalmasint már unhatott is a gyerekek. Az azonos korú gyermekek között

nincsenek akkora érzelmi érettségbeli különbségek, mint a régi első osztályokban, ahol alig hat-, és szinte már nyolcéves gyermek is előfordult.

Negatívumnak tartom, hogy általában nincs megfelelő infrastruktúra, a sok ígéretés ellenére nincsenek megfelelő módon felszerelve az osztálytermek. Csak kis asztalokat és székeket adott az iskola, általában kis méretű termekben, ahol nincs pihenési lehetőség a gyermek számára. Az osztályok további berendezési tárgyait a legtöbb helyen a szülők pénzén vásárolták meg. A gyermekek szünetre vitele is nehezen megoldható, hiszen ők még nagyon kicsik, csetlenek-botlanak a nagyok között, így elég sok a baleset. Általában olyankor viszik ki őket, mikor a többieknek már becsengettek.

En elsősorban konkrét ötleteket igyekeztem adni különféle témák megtanításához, játékokat és kísérleteket mutattam be és beszélünk meg a környezeti és az egészségügyi neveléshez kapcsolódóan. Nagyon fontosnak tartom azt, hogy a gyermek a saját tapasztalata alapján ismerje meg a természetben zajló folyamatokat.

„A játékoságra fektettek hangsúlyt”

Dobai Aranka-Amália, a Brassó megyei Nagymoha elemi iskolájának tanítónője
Azért jelentkeztem, hogy kiegészítsem a román előadásokon szerzett ismereteimet, amelyeket hiányosnak éreztem a magyar nyelv és a magyarra fordított tanterv ismerete szempontjából. A román képzés anyagát a román tagozatos kollégák használhatják fel, itt főként a román nyelv és zene anyagára gondolok, amelyek sajátosak a két tagozatnál. Az előkészítő osztályban jónak tartom, hogy az iskolában zajlik a képzés, a hatéves gyerekek nagyon igénylik, hogy másképp foglalkozzanak velük, mint addig – hogy ők is „nagyok” legyenek. Tavaly óvónő voltam egy hónapig, akkor láttam, hogy ezek a gyerekek már nem akarnak egész nap a földön játszani, igénylik a kötött, irányított tevékenységeket. En összevont osztályban tanítok előkészítő és első osztályt, s ez nem jó, hiszen így nem tudok külön tevékenységeket szervezni nekik, az óra végéig kissé türelmetlenek lesznek. Nincs időm játékos tanulási formákra, így sokat kézimunkáznak, festenek az idő kitöltéséért. Az órák keretében viszont

„A képzésre jelentkezők mindannyian önként, szívesen jöttek. Tapasztalataim szerint a pedagógusok közül talán a tanítók a legnyitottabbak, ők azok, akik szívesen járnak képzésekre, aktívan kapcsolódnak be a különféle tevékenységekbe.”

köztetését feltételezi. E „disszonancia” nélkül szemléletváltás nem történhet, de ha elkezd történni, akkor a gyakorlat lényegi változása is remélhető. Az iskolai teljesítmény értékelése igen kényes, ám megkerülhetetlen kérdés a pedagógiában. Az értékelés nem minősítés

sokkal többet játszom az elsősökkel is. A felolvasott mesét mindenki hallgatja, s a kicsik sokat tanulnak az elsősöktől. Még mindig gondolkodom, hogy a fél osztályba tegyek-e szőnyeget, ami papucshúzást igényelne. Talán akkor kevesebbet mennének szünetre, mivel fel kellene húzzák a cipőket. Nagyon jónak látom az integrált oktatást, remélem, a többi elemi osztályba, esetleg felsőbb osztályokba is bevezetik majd. Egyelőre plusz munkának tűnik kigondolni az órák anyagát, de jövőre már könnyebb lesz minden az elkészített anyagok felhasználásával. Itt a képzésen azt szerettem az előadások során, hogy a játékosagra fektettek hangsúlyt, hiszen ez az előkészítő osztály fontos tanulási formája is. Abban a hitemben kaptam megerősítést, hogy a gyermekeket nem kell túlterhelni, legyenek azok bármilyen osztályban, érdekes órákat kell nekik tartani. A tervektől el lehet térni. A gyerek érdekében érdemes az órát meghosszabbítani, nem számít, hogy csengetnek, csak a kollégáknál kell kiharcolni, hogy ne nyissanak be az osztályba, ne zavarják meg a beszélgetéseinket. Én évek óta csak 4. osztályban tanítom az osztást, 3. osztályban csak a szorzást tanuljuk, gyakoroljuk. Még a tanfelügyelőnő sem szidott meg emiatt, pedig neki is elmondtam. A differenciált munkát továbbra is fontosnak fogom tartani, mint eddig. És nem utolsósorban abban a hitemben erősödtem meg, hogy higgyek a gyerekben, az ő érdekében tegyek mindent az iskolai tevékenységim megvalósításában.

„Minden érintett területen találtam felhasználható információt”

Máté Beáta, a kolozsvári Táltentum Református Iskola tanítónője.
Pályakezddő pedagógusként elmondhatom, hogy nehéz megfelelni minden elvárásnak, nehéz minden téren a maximumot kihozni magamból. Ezzel együtt mindenképpen jók a „szakmában” szerzett benyomásaim. Leírhatatlanul jó dolog a gyerekek közt lenni, betekintést nyerni a világukba, játszótársukká válni, nyomon követni a fejlődésüket... Az igazi örömet számomra az érdeklődő arcok, a csillogó szemek, az őszinte mosolyok és az önfeledt kacagás jelenti, melyeket a gyermekeimen fedezek fel nap mint nap. Ennél több már nem is kell.

A legnagyobb kihívást számomra a differenciált oktatás jelenti. Az elmúlt évben óvónőként dolgoztam, idén pedig az iskola falai közt találtam meg a helyem, mégpedig előkészítő osztályos tanítónőként, ezért minden érdekel, ami iskolaelőkészítésről szól. Igazán jól

„Egyelőre plusz munkának tűnik kigondolni az órák anyagát, de jövőre már könnyebb lesz minden az elkészített anyagok felhasználásával. Abban a hitemben kaptam megerősítést, hogy a gyermekeket nem kell túlterhelni, legyenek azok bármilyen osztályban, érdekes órákat kell nekik tartani.”

szeretném tenni a dolgom, s ennek érdekében minden alkalmat megragadok a tanulásra. Örülök, hogy itt lehettem ezen a képzésen. Minden érintett területen találtam olyan információt, amit felhasználhatnék a munkám során, de én mégis a vidámságot hozó játékokat és módszereket sorolnám első helyre.

„Fejleszteni vagy segíteni a fejlődést?”

Rusz Csilla, a nagyváradi Szacsvey Imre Általános Iskola tanítónője
Kíváncsiságból jöttem el a képzésre, hogy vajon mekkora szenzáció, örület övezi még azt a problémát, hogy hatéves gyerekeket iskolai környezetbe „kényszerítettek”, „irányítottak” anélkül, hogy megteremtették volna ehhez az anyagi és egyéb feltételeket. Nem értem, miért kell külön módszertant kitalálni az előkészítő osztályra, ha a gyerek eddig is járt óvodába, és miért nem beszélünk ugyanennyit az elsősökről. Az iskolába kerülő hétéves gyerekek már nem kell játéksarok, szőnyeg, szervezett és szabad játék? A minisztérium most csak az éppen hatéveskéket veszi ember-, azaz „gyerekszámba”... Lennie kell az előkészítő osztálynak, természetes, de nem mindegy, hogy milyen körülmények között. Első a tér nagysága. Miben jelent ez kihívást a pedagógusok számára?! Eddig is voltak hatéves gyerekek az

iskolában, sőt volt, amikor az elsősök mind hatévesek voltak. Mindenkinél természetes volt, s a kreatív tanítónak erre nem kellett külön „módszertant” kitalálni, s két hét alatt megtanítani tanfolyamon, meg „virtuális” úton. Egy fontos gondolat visszhangzik bennem: „fejleszteni vagy segíteni a fejlődést?” Valóban ezt kell eldöntenie a pedagógusnak.

„Majd én másképp cselekszem”

Palkó Krisztina-Júlia, harmadéves egyetemi hallgató a BBTE Pszichológia és Neveléstudományok Karának óvodapedagógia és elemi oktatás pedagógiája szakán

Rengeteg pozitív és negatív dolgot hallottam, de tulajdonképpen semmi konkrétat, kézzelfoghatót nem tudtam az előkészítő osztályról. Reméltem, hogy ha a szakmában dolgozókkal együtt vehetek részt egy ilyen jellegű képzésen, sok minden tisztázódni fog. Így is volt. Reményeim szerint tanító leszek, így elfogadhatatlannak látom ennek a képzésnek a kihagyását. Számtalan jó gondolat hangzott el az előadások során, mind az előadóktól, mind a résztvevőktől. Már az első előadás rengeteg információval halmozott el, igyekeztem minél több dolgot megjegyezni. Interaktív előadások sorozatán vehettünk részt, tapasztalatokat, élményeket oszthattunk meg, eddigi ismereteinket másoknak is átadhattuk. Oldott hangulatú, családias légkörben zajlott az egész továbbképzés. Tanáraink már az egyetem ideje alatt elültetnek egy „nem jó ez így”-csírt a fejünkbe. Pontosan ez a gondolat erősödött fel bennem a továbbképzőn, emellett az a remélhetőleg pályafutásom, hivatásom végéig kitartó elgondolás, hogy majd én másképpen cselekszem. Az alternatív pedagógiák, a szociális kompetencia, a más országokban történő előkészítés, a természet felfedezése, mind aktuális és rengeteg lehetőséget kínáló témaköröknek bizonyultak. Egyetlen fogalmat neveznék meg: a játék az, ami – komplexitásánál fogva is – számtalan lehetőséget kínál. Talán egy Ratkó József-idézet fejezi ezt ki a legjobban: „Mindenhez van jogom, hát játszom. Fönről gyerekek, lentről embernek látszom.”

OSZVÁTH JUDIT

Beszélgetés Bogdán Emese csíkszeredai testneveléstanárral

„Ne hagyjanak nyomot a kudarcok a lelkükben”

Egy kávézóban találkozunk. Amint leül az asztalhoz, szabadkozni kezd: nagyon fáradt, Csíksomlyón járt a gyerekekkel, sokat gyalogoltak, játszottak. „Szeptember utolsó hétvégéjén a diáktanács szokta szervezni ezeket a kirándulásokat, ilyenkor megkérnek néhány tanárt, hogy tartsanak velük. Mi pedig beállunk „nekik dolgozni”, úgyhogy most a diákok irányítottak bennünket” – meséli Bogdán Emese csíkszeredai tornatanárnő, aki könyvet ír arról, mire figyeljen a szülő, mi jó és mi rossz a gyerekeknek. Ugyanakkor úgy látja, az iskolai eredménycentrikusság „leültette” a mai fiatalokat.

– Sokszor hallani, hogy a mai gyerekek, fiatalok egyre több időt töltenek a képernyő előtt. Mit tehet a tornatanár a mozgáshiányos életmód ellen? Hogyan tapasztalja, szeretnének egyáltalán sportolni a gyerekek?

– Szeretnének mozogni, csak nagyon kevés a tornaóra. A gyerek ösztönösen választja azt, ami szórakoztatja: a természetjárás, a földrajzot, a kutatást. És a mozgást is. Az órákra visítozva jönnek: jupíííí, jupíííí! Térden csúsznak be

igényük, és szellemileg nagyon leterhelik őket. Tudod, mennyit ülnek? 24 órából 11-et. Ehhez jön a 8 óra alvás, és mindössze 2-3 órájuk marad mozogni. Míg nyakon felül 93 százalékban, nyaktól lefele csupán 7 százalékban foglalkoztatják őket.

– A szülők és a pedagógusok is sok esetben keveslik az iskolai tornaórák számát. Mi a véleménye a tantervről, a testnevelés órák számáról?

nek így is kell lennie. De nem fektetnek hangsúlyt arra, hogy fejlesszék a gyerekek önismeretét, önbecsülését, testtudatát. Ez az, amit én leginkább kifogásolok a tanügyi rendszerben, a mérhetetlen eredménycentrikusságot, amely – úgy tapasztalom – a negatív dolgokat erősíti a gyerekekben. Az az érzésük, hogy mindig mindenhol bizonyítani kell: 10-es, 9-es... jegyvadászat. A mostani diákgenerációt és az előtte levőt is „leültették” a követelmények, az eredménycentrikusság. Mi pedig igyekszünk sokat játszani, a feladatokat játékosan megoldani.

– Honnan tudja a szülő, hogy milyen sport javallott a gyereke számára? És mennyire korlátozza a lehetőségeket a nebuló életkora, testfelépítése?

– Magyarországon külön tudományos csoport foglalkozik azzal, hogy ellássa a szülőket jó tanácsokkal. A híres Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi (TF) karának orvosai, tanárai felméri a gyereket a szülő kérésére. Egy antropológus, egy fiziológus és egy pszichológus vagy pszichiáter teszteli a gyereket. 25 perc alatt, egy számítógépes program segítségével teljes képet rajzolnak a gyerekről, ami még azt is elárulja, milyen izomzata, testfelépítése lesz 18 évesen.

Korosztályonként is megvan, hogy mikor mire íratják be a gyereket. Sokan már 4-5 éves korában sportoltatni akarják a gyereket. De miért? Hová ez a sietség?

– Mert vannak olyan sportok, amelyeket időben kell elkezdeni?

– A szakemberek egyöntetű véleménye az, hogy az úszás az egyetlen, amit szabad már kicsi korban úzni, hiszen nem

Fotók • CERCÉLY SZILÁRD

• **Bogdán Emese tornaórája.** „A gyerek ösztönösen választja azt, ami szórakoztatja, a mozgást is.”

a pályára. Hagynom kell nekik néhány percet az óra elejéből, hogy ráhangolódjanak, hiszen hatalmas a mozgás-

– A tornaórák a profi „sportosság” irányába haladnak, a teljesítménycentrikusság jegyében. Persze, en-

„dolgozik” a gravitációval, de fejleszti a tüdőt, bátorságot ad a gyerekek és a koordinációs képességeinek is jót tesz. Miután a gyerek „bedolgozódott”, eldöntheti, mit szeretne. De tudod, mi a legjobb? Mikor a gyerek olyan családban nő fel, ahol szaladnak, bicikliznek a szülők. Vagy kirándulnak. És a gyerek ebbe nő bele. Közben még elviszik versenyekre, ahol kiderül, mi tetszik neki.

Egyébként a hiányosságainak megfelelően kell nekik sportfoglalkozást választani. Például a gyengébben szocializálódó gyerekeknek ajánlják a csapatsportokat. Nem lesz belőlük nagy játékos, de a labdára és a társakra való odafigyeléssel egy csomó csoporttevékenységbe dobják be magukat, és ezzel szocializálódnak.

Sok mindenben segít a sportfoglalkozás. Például írásproblémákkal küzdő gyerekeknek zenés ritmikát és zsonglorkódést, cirkuszi mutatványokat tanítanak – ezek révén feloldódnak a gátlásaik, és könnyebben fognak írni. A mozgás, a koordináció fejlesztése meglátszik a tanulmányi eredményeken is. Manapság rengeteg a görcsös, bátoratlan gyerek. És sok az ügyetlen gyerek is. Egyre több.

– *Hogyan lehet kezelni az „ügyetlenebbeket”? Minden gyerek nem lehet sztársportoló, de mégis teljesítenie kell. Hogyan viszonyuljunk hozzájuk, hogyan eddük őket, hogy ne csorbuljon az önbizalmuk és fejlődjenek is?*

– Ezt a szót, hogy ügyetlen, nem is mondanám a gyerek előtt. Inkább azt mondanám, hogy nehézkes a mozgása. Lehet, hogy egy agytröszt, de nehézkesebben mozog. A tanárnak olyan közeget kell órán teremteni, ahol a „szuper nagymenők” a nehézkesebb mozgást elfogadják másságként, és kialakul a kölcsönös segítség. Ne érezze a gyerek azt, hogy ő képtelen valamire, ne mondja, hogy „nem tudom”. A „nem” szónak van egy negatív fiziológiai hatása az agyban, aminek nem szabadna utat engedni. A testnevelőnek van 25-28 gyereke, így persze, hogy nehéz odafigyelni az ügyetlenebbekre: balesetvesztélyben vannak a mászó pályán, visszahúzzák a csapatot, a stafétánál senki nem akarja őket a sorába. Nehéz elérni, hogy ne közösítsék ki őket.

– *Ez gondolom, főként a tinédzserekre nézve igaz...*

– Nem tinédzserkorban, hanem 3-4. osztályban van baj. Kegyetlenül kiszűrik az ügyetleneket. Lehet, hogy

– *Mennyire gyakori a lúdtalp vagy a különböző tartáshibák?*

• **„A tanárnak olyan közeget kell órán teremtenie, ahol a »szuper nagymenők« a nehézkesebb mozgást elfogadják másságként, és kialakul a kölcsönös segítség.”**

semmi problémájuk nincs, csak kicsit nehezebben születtek, és az agyuk motoros területei „merevebbek”. Ezt szelíd tornával, könnyített, zenés mozgásformákkal fel lehet oldani. Külön csoportban kellene a nehézkesebb mozgású gyerekeknek lenniük, olyan csoportban, ahol gyógytestnevelő foglalkozik velük. A gyerek fel sem fogja, miért van más csoportban, csak azt veszi észre, hogy ott egy kicsit könnyebb neki. A szakember pedig felemeli őt, a gyenge szintről középre, majd a közép szintről a legfelsőre. És közben bejár a másik órákra is, és egy idő után észre sem veszi, de már oda tartozik. Ez nagyon humánus, népszerű módszer – Magyarországon így folyik az oktatás, de nálunk erről még szó sem lehet. Én ugyan nagyon szigorú vagyok, de nem hajtom a gyerekeket, hiszen az a legfontosabb, hogy a kudarcok ne hagyjanak nyomot a lelkükben. És akkor jól dolgoztunk. Hogy mennyi érem, milyen eredmény származik ebből, az más terület. Az is kell, persze, de máshova tartozik. Az a tanácsom, hogy menjenek a gyerekek a szülőkkel biciklizni, szaladni. Szeressék meg a mozgást.

– Sok gyereket küldenek sportolni, például hokizni. De kiket? A lúdtalpas gyerekeket. A szülőknek ez a kedvenc sportága, vagy ő szeretett volna jégkorongozni és nem volt lehetősége rá, ilyenkor beadja a fiát. A gyerekek lúdtalpa van és megy hokizni. Elmondható, hogy ma már a sportban nincs szelekció. Akit visznek, azzal foglalkoznak az edzők. A felmérések igazolják, hogy a gyerekek 40 százaléka valamilyen problémával küzd.

– *És mit tud tenni a megelőzés, a kiküszöbölés érdekében a tornatanár?*

– A tanári szem már a gyerek mozgásából látja, ha baj van. Látszik, ha me-reven megy vagy cammog. A lúdtalpas gyerek egyszerűen csak teli talppal tud szaladni. Év elején kötelező felmérések vannak – már ahol van iskolaorvos –, és ezeket az eredményeket megkapja a tanár is. Szülőértekezleten próbáljuk felvilágosítani a szülőket, hogy ne vegyenek deszkás cipőt a gyerekeknek. Azt, amit a gördeszkára kitaláltak, a nagy, zupogó, befűzetlen cipőt, hiszen „elrontja” a lábukat. Az öltözék is trotytyos, a vállak be vannak esve, és ilyen

a mentalitás is. Volt egy intézeti osztályom, ahol az egyik gyerektől egyszer megkérdeztem, miért jár ilyen beeresztett vállal, csúnyán. Azt válaszolta: ha kihúszom magam, azt mondják, hogy „feszíték”.

A tanár mit tehet? Mozgathat, játszathatja a gyerekeket. Menjenek focizni, labdajátékozzanak, mozogjanak. A mi korunkban mászkáltunk a fákön, bravúroskodtunk, de manapság mintha nem lennének ebben örömeik a gyerekek, úgy érzik, ingerszegény, unalmas, vált számukra a természet. A tornaórákat pedig elmodernkedik, ha nincsenek rendtartó gyakorlatok. Makszin Imre, a Semmelweis Egyetem testnevelés karának rektora is arról beszélt, hogy ezt nehezményezi. Miért kell nekünk a „lezserizmus”? Ma már nem nevelnek, csak oktatnak az iskolában, tömik tölcserrel az anyagot. A diákoknak pedig nincsen tartásuk, egyesek úgy mennek az utcán, mint egy orángután. A tanterv nem veszi komolyan az akadálypályákat, hanem a teljesítményre fókuszál, és arra nem fektet hangsúlyt, ahol mászni, kúszni, átbújni kell, és mozog a gerinc. Pedig a gyerekek nagyon szeretik és jól tesznek. Úgy vélem, négykézláb kell járni őket sokat, sokat, mert ezáltal a hátuk erősödik és a gerincük rákészül a hatalmas hátizsák hordozására, amit szintén cipelniük kell.

Az iskolás táskák súlyának a testsúly 10 százalékának szabadna lennie, maximum. Én lemértem a táskákat: 1–4. osztályban 6 kilóig, 5–8.-ban 9–10 kilóig terjed a súlyuk. Van benne minden: könyvek, füzetek, tornafelszerelés, tízórai. Sajnos nálunk nem úgy van, mint Magyarországon, ahol a gyerek a szekrényében hagyhatja a dolgait. A táskákat pedig a divat szerint választják, legyen színes, világítson, de nem veszik figyelembe az egészségi szempontokat.

– Mennyire tudja a tanár a gyerek fizikai edzésével egyidőben ráirányítani a figyelmet a testi-lelki-szellemi harmóniára? Ép testben, ép lélek – tartja a mondás. Mennyire tartják ezt szem előtt manapság?

– Bár ez a szlogen kiment divatból, most azt mondják: ép testben épp, hogy élek, hiszen úgymond ez a divat. Én kicsit különc vagyok: amíg hátramegyünk a pályára, megy a szöveg: mit kell, hogy kell, mi a jó, mi a rossz. Az óráimra bevezettem az „önismeret

dióhéjban” részt, amikor beszélgetünk. Ismerjük meg önmagukat és egymást is, mik az erősségeik, mik a gyengeségeik, semmitől ne riadjanak vissza, fogadják el a gyengeségeiket. Én ezt gyakorolom, de sajnos nem mindenki, tesz így, mert plusz teher és „fárasztó”. Még bevezettem valamit, megnevezés nélkül, ez pedig az iskolajóga. Mit is

„Manapság az hiányzik, hogy figyeljünk oda önmagunkra. Egész nap versenyzünk, teljesítünk, hajtunk, de nem figyelünk befele. A gyereket pedig nagyon érdekli a saját teste, és mindent megtanítanak neki, kivéve ezt az egyet.”

jelent? Figyelek a légzésemre, a mozgásomat tudatosítom. Figyelem, hogy működik a szervezetem. Egy kis befele fordulás. Manapság az hiányzik, hogy figyeljünk oda önmagunkra. Egész nap versenyzünk, teljesítünk, hajtunk, de nem figyelünk befele. A gyereket pedig nagyon érdekli a saját teste, és mindent megtanítanak neki, kivéve ezt az egyet. Az osztályozással kapcsolatosan is szeretnék egy kicsit forradalmasítani: az értékelés a képességek szerint történjen. A programban van egy kis zárójel, ami erre vonatkozik, de van, amikor nem teheti meg a tanár, hogy kompetencia szerint adja a jegyet. Például előfordul, hogy a gyerek nem szaladja meg az ötöst 50 méteren, mert lúdtalpú. De miért kell a lúdtalpas gyereknek 50 métert szaladni? Miért kell rápecsételni a lelkére a rossz jegyet? Persze, nem engedhetjük, hogy a gyerek csak azt csinálja, amiben jó. De nem szabad alulértékelni sem. Meg kell mondani neki, hogy: Kata, neked ez a gyenge pontod. Nincs semmi gond, de igyekezz és javítsd ki.

Üzletelünk a jegyekkel, és a gyerekek igyekezzenek, többször is megpróbálják, ami nem sikerül. Belegondolok, hogy milyen vetületei lehetnek ennek a későbbiek tekintetében: amikor kirúgják egyik-másik irodából, elküldik, tudom, hogy vissza fog menni az ablakon is, mert megtanulta. A másik a bakugrás, amitől nagyon fél a gyerek. Elindul, és

a lendület felénél lelassít, ahol gyorsítania kellene. Ha kicsit keményebben rászól a tanár, megfogja, átröpteti, úgymond átsegíti az akadályon, átmegy. Ilyenkor hatalmas önbizalmat kap azáltal, hogy átlépett a küszöbön. De ha nem segítjük át, akkor enélkül az élmény nélkül marad. Ily módon harcolni tanít a torna. Ugyanakkor engedem, hogy vigyenek be újdonságokat a mozgulataikba, és ha ezt felfedezem, plusz pontot kapnak. Ezzel felébreszthetjük a kreativitásukat, az esztétika iránti igényüket.

Ha káromkodnak az órámon, kido-bom őket, de tudják, hogy van visszaút. Ha bocsánatot kérnek, visszafogadom. Azt mondom: „figyelj, egy kosaras ilyet nem csinál, aki az én csapatomban játszik, annak szépen kell beszélni, szépen kell járni, a kicsiket segíteni kell”. Ott van például a judo... A legjobb sport. Harmonikusan fejleszt, nevel, és bele-nevelik a kicsikbe az ellenfél tiszteletét, az üres teremnek is meghajolnak. Ez az, ami sok órából hiányzik: a tisztelet.

– Említette, hogy az előbb elhangzott témák egyikéről-másikáról a könyvében is szó esik. Milyen könyvet ír?

– A könyvnek felénél több része gyűjtőmunka, jeles szakemberektől. Olyan területekre is benéz, ahol nem vagyok szakember. Szó lesz benne a tartáshibákról – egy kis anatómiai bemutatás a szülőknek –, a civilizáció ártalmairól, táplálkozásról, ergonómiáról, öltözködésről. Javaslatokat fogalmazok meg szülőknek, hogy milyen sportot műveljenek a gyerekek, szó esik a teljesítményfokozókról, a gyermekdolgoztatásról – alig 30 kilogrammos gyerekek 6–7 vagy 10 órát edzenek naponta. Szó lesz azokról a gyerekekről is, akiknek nehézkes a mozgásuk. Én azt mondom: le kell hajolni hozzájuk, hiszen ők nem hibásak emiatt. Fel kell oldani bennük a gátlásokat – azokat a gyerekeket megtanítani, akik jók, nem nagy kunszt... És szó lesz a könyvben önismeretről, jogáról, helyes testtartásról, testudatról. A címe: *Int(ő) szülőknek, nevelőknek, tanulóknak*. Hiszen a testnevelő szerepe az, hogy figyelmeztesse a szülőt, ha úgy látja, gond van a gyerek mozgásával.

FORRÓ GYÖNGYVÉR

Lidérces kötélmászás

Az apám tekintetére ma is emlékszem: szinte hallható dübörgéssel omlott össze benne az addig jól felépítettnek tűnő világ. Pedig semmi egyéb nem történt, mint hogy az egy szem fiacskája ott üldögélt az egészen más célra szánt labdán, s ami még súlyosabb: háttal a futballpályának, ahol valami unalmas futballmeccs zajlott. Egy ifjúságát a futballpályán eltöltő, torzóban maradt álmai kiteljesedését csemetéjétől remélő apa számára minden bizonnyal borzasztó csalódás lehetett, de mit tehettem, ha az utcán éppen akkor valami sokkal érdekesebb dolog zajlott. A folytatás már kevésbé volt drámai, hiszen a sport mégis csak fontos szerepet szajátított ki cseperedő életemben, még ha világbajnoki döntőt egyetlenegyszer játszottam is, azt is álomban.

Szülőként igyekeztem megmászhatóbb magaslatoakat kiszemelni önmagam és gyermekeim számára, ezért aztán aránylag könnyen kihevertem, hogy akadt közöttük olyan is, aki soha nem kóstolt bele a versenysport légszomjhatáros élményébe. Sokkal megviselőbbet küzdöttem viszont elveim armadájával, amikor szinte feloldhatatlan kompromisszumra kényszerített a hazai oktatási rendszer. Eminens tanuló, de olimpiai bajnokot nyomaiban sem sejtető lányom ugyanis folyamatosan szenvedett a testnevelési órák számonkéréseitől, amelyek kizárólag centiben-másodpercben mérték egy gyermek mozgáskészségét. Ez nem csak frusztrációkkal járt, de tanulmányi átlagromlással és annak későbbi következményeivel is. A sportos apuka pedig ilyenkor nagy lélegzetet vesz, s miután alternatív mozgásra szóló ígéretet csikar ki a gyermekéből, testnevelési óráktól mentesítő orvosi igazolást szerez.

Belátom, mélységesen elítélendő cselekedet. Lenne. Ha az iskolai testnevelési órák – mélységes tisztelet a csekély kivételnek – nem polarizálnának a jegyre menő tesztek és az „itt a labda, menjete focizni/kosarazni, de ne hogy nekem valamit összetörjete” tanterv mentén. Meg a heti egy, semmire sem elegendő sportóra hiánygazdálkodásának szorításában. A szellemi megterhelést nyhítendő, fel-frissülést hozó, a mozgás örömet hordozó, egy-egy sportág iránti érdeklődést felkeltő foglalkozások helyett. Mert aki

„Eminens tanuló, de olimpiai bajnokot nyomaiban sem sejtető lányom ugyanis folyamatosan szenvedett a testnevelési órák számonkéréseitől, amelyek kizárólag centiben-másodpercben mérték egy gyermek mozgáskészségét.”

már többet, alaposabbat, versenyszerűbbet akar, amúgy is máshol, szakkörökben, klubokban keresi a kibontakozás lehetőségét.

Alapvető gondokkal vagyunk kénytelenek szembesülni, akárcsak a hazai oktatás többi szegmensében. Például azért, mert míg egy sereg egyéb iskolai szaktárgyat, foglalkozást átvitt a vágta világ, a testnevelésben megkövesedett az idő. Elemi anatómiai, fiziológiai ismeretek hiányában, vagy azok fontosságának bagatellizálása mellett,

minden bemelegítés mellőzésével, a sérülésveszélyről nem véve tudomást kezdi az oktatók többsége a testnevelési órákat. Hasonló alulképzettség mellett pedig a gyerekeknek esélyük sincs arra, hogy elsajátítsák a tudatos testmozgás

• „Itt a labda, menjete focizni/kosarazni, de ne hogy nekem valamit összetörjete”

alapismérveit, hozzájussanak annak specifikus tudásához. És innen egyenes út vezet az fájdalmasan korán elsatnyuló izomtónusokhoz, a tinédzserkori pocakhoz, a narancsbőrös popsíhoz. Egyáltalán: a gyenge fizikai állapothoz.

Mert korántsem a sportoló gyerekek vannak többségben, akikkel egy sporttánc látványos eredményeket érhet el területi vagy országos versenyeken. Sokkal többen vannak azok az „ügyetlenek”, akik a bakugrással a főbelövés terhe mellett sem boldogulnak, reménytelenül csüngnek a kötélén, labdavezetésekor pedig a terem faláról jön vissza az engedetlen játékszer. Csoda-e, ha ez a körülményegyüttes egyszerűen elrabolja a mozgás örömet egy kevésbé sportos alkatú gyerektől?

Az iskolai testnevelés olyan módon lenne hivatott előkészíteni szervezetünket a későbbi idők különböző szellemi-fizikai megterhelésére, ahogyan a tanító néni szárnyai alatt elsajátított írás-olvasás-számolás ágyaz meg a „súlyosabb” tudásnak. Vagy nem. És ha nem, akkor csak a kevesek akaraterejéből és tudatosságából telik későbbi „korrepetálásra”. A többséget pedig megbízható „beszállítóként” biztosítja az egészségügynek a hazai oktatási rendszer szörnykreatúrája, az iskolai testnevelés rendszere.

CSINTA SAMU

• Csoportkép nagydiákokkal, tanárral

• Kézimunka óra – gyurmázás

• Előkészítő osztályosok várják az ebédet

A zilahi Wesselé az egyik legrégebb

A zilahi Református Wesselényi Kollégium az ország egyik legrégebbi református oktatási intézménye: 1646-ban már lejegyezték a gimnázium tanulójának névjegyzékét. Évszázadokon keresztül az intézmény volt Szilágy megye egyetlen református középiskolája. Az 1945-ben államosított, majd 1991-ben újra-indított kollégium célja az évszázados hagyományok folytatása, amelyeket a református oktatás-nevelés a 16. századtól kezdődően kialakított Erdélyben. Az iskola célja, hogy Zilahon is kiépítse a színvonalas felekezeti magyar oktatást óvodától egyetemig. 2007-ben indították be az első óvodai csoportot, ma két óvodai csoport és négy elemi osztály működik a meglévő gimnáziumi osztályok mellett. A 2012–2013-as tanévben

• Tornaóra őszi napsütésben

• Őszi osztályhangulatban

• Aktív könyvtári élet az iskolában

ényi Kollégium – i református iskola

533 diák tanul az intézményben: 34 óvodás, 94 elemis, 17 általános iskolás, 230 középiskolás a nappali tagozaton, 130 középiskolás az esti tagozaton és 28 diák a második esély oktatási formában tanul. Az ötödik osztály beindítása kitartó küzdelem és erős magyar összefogás eredménye. Az ötödik osztály beindítása fontos láncszem volt az óvodától érettségig történő zilahi magyar oktatás kiépítésének folytonosságában. Az iskola az egyetlen olyan református kollégium Erdélyben, amely még nem kapta vissza épületét – az újraindulás óta egy volt bentlakásépületben működik, de az intézmény a mostoha körülmények ellenére próbálja biztosítani a gyermekek számára a lehető legjobb feltételeket.

• Néptáncfellépésre készülődnek a kisdíákok

FOTÓK: TÓTH ORSOLYA

• Informatika órán

Kutatás a diszlexia témájában: kolozsvári serdülőkorúakat vizsgáltak

A Psiho Pro Edu Egyesület a 2011/2012-es tanévben nagyszabású diszlexiaszűrést indított a kolozsvári magyar tannyelvű líceumok és általános iskolák 5–8. osztályos diákjai körében. Tíz tanintézményből összesen 1056 serdülőkorú tanuló vett részt a

lők. A próbák alkalmazkodtak a tanulók életkorához és az ennek megfelelő átlagos tudástárhoz.

Az első feladatban a diákoknak 11 értelmetlen szót (álszót) kellett behatárolt időintervallum alatt lemásolniuk. A második feladat az olvasási szövegértést vizsgálta. A gyermekeknek el kellett olvasniuk egy szöveget, melyet a korosztályuknak megfelelő tankönyvből választottak ki a szakemberek. Olvasás után három, az olvasott szöveggel kapcsolatos kérdésre kellett válaszolniuk. A harmadik feladatban egy megadott szöveget kellett leírniuk tollbamondás alapján. Az iskolákban tanító magyar szakos tanárok egy kérdőívet töltöttek ki, mely minden egyes tanulóra vonatkozóva jellemezte az olvasási-írási teljesítményét: mennyire tudják visszamondani a hallott szövegek tartalmát, milyen minőségű a hangos olvasásuk, milyen a szövegértésük olvasás esetén, mennyire olvasható az írásuk, milyen a helyesírásuk és mennyire könnyen/nehezen tudnak verset, neveket, szövegeket kívülről megtanulni.

Ugyanakkor a vizsgálat számára elérhetővé tették a kötelező év eleji felmérések eredményeit is.

Az adatok statisztikai feldolgozása és elemzése alapján a következők állapíthatók meg:

A felmért tanulók 11 százaléka nagyon gyenge eredményt ért el, és feltételezhető, hogy közöttük nagy arányban fordulnak elő diszlexiás diákok. Természetesen nem minden gyenge eredmény írható a tanulási zavarok számlájára, mégis fontos, hogy ezek a tanulók részletes szakértői vizsgálatban vegyenek részt, a további azonosítás érdekében. A felmérőlapok eredményei alapján minden osztályban a másolás ment a legjobban, és a tollbamondás a leggyengébben. A szövegértés 5. osztályban a legjobb, a leggyengébb 7.-ben, míg 6. és 8. osztályban egyforma szintű. Ugyanakkor kiderült az is, hogy a tollbamondás

eredményei egyértelműen 8. osztályban a leggyengébbek és 5. osztályban a legjobbak.

5. osztálytól 8.-ig javasolt további vizsgálatoknak alávetni azokat a diákokat, akik mindhárom feladatban, de főleg szövegértésben és tollbamondásban 0–3 pont között teljesítettek, és más, specifikusan diszlexiásokra

„A felmért tanulók 11 százaléka nagyon gyenge eredményt ért el, és feltételezhető, hogy közöttük nagy arányban fordulnak elő diszlexiás diákok. Természetesen nem minden gyenge eredmény írható a tanulási zavarok számlájára, mégis fontos, hogy ezek a tanulók részletes szakértői vizsgálatban vegyenek részt.”

jellemző sajátosságokat is mutatnak. Azok a diákok, akik a diszlexiaszűrő feladatban gyengén teljesítettek, a tanári megítélésben is gyenge eredménnyel szerepeltek.

A tanárok számára készült hatkérdeses kérdőív eredményei azt mutatják, hogy a szaktanárok megítélésében az 5–8. osztályosok megközelítőleg 10 százalékanak vannak írás-olvasással kapcsolatos problémái, közülük pedig 3 százaléknak súlyos zavarai.

Az eredmények a kolozsvári magyar 5–8. osztályosokra érvényesek, és nem általánosíthatók minden serdülőre. A felmérésben megnyilvánuló tendenciákat viszont érdemes figyelembe venniük és ellenőrizniük más iskolai populációkat tanulmányozó szakembereknek, tanároknak is.

A felmérés során nyert adatok azt tükrözik, hogy a magyar szakos tanárok helyesen észlelik, ítélik meg

kutatásban. A vizsgálat elsődleges célja a diszlexia tüneteit mutató gyermekek azonosítása volt. Azonosításuk és felmérésük azért fontos, mert ezekre az adatokra támaszkodva az iskola és a tanárok megfelelő támogatást, segítséget nyújthatnak számukra a valószínűsíthető iskolai kudarc elkerülése érdekében. Felismerve, hogy kik a „diszlexiagyánús” diákok, az is kiderülhet, hogy miben és kinek van szüksége speciális beavatkozásra, differenciált oktatásra. Ugyanakkor a szülők is reálisabb képet kaphatnak ezáltal gyermekeik helyzetéről, hatékonyabban támogathatják őket, és élni tudnak a törvény által biztosított segítséggel. Vizsgálati eszközként olyan próbásort állítottak össze, amely segítségével kiszűrhetők a „diszlexiagyánús” serdülő-

„A gondot okozó tünetek közül a gyenge írás-olvasási készség, szótalálási nehézségek, a verbális memória alacsony foka emelhető ki. Zavart a téri tájékozódás, ügyetlen mozgás, gyenge ritmusérzék jellemzi ezeket a gyerekeket. Nehezen értik meg a nyelvtani fogalmakat, a nyelvi részletek elemzése, akárcsak a szövegértés, nehézséget jelent számukra.”

tanítványaik olvasás-írással kapcsolatos problémáit. Mivel ezeknek a hátterében számos tényező állhat, úgy gondoljuk, hogy különlegesen fontos a diszlexiával kapcsolatos alapsmereteket nyújtani a tanároknak. Ha nem ismerik fel, hogy valójában tanulási zavar okozza az írás-olvasással kapcsolatos gondokat, akkor a diszlexiás diákok megfelelő támogatás helyett problémáikat tovább súlyosbító visszajelzéseket kaphatnak.

A diszlexiás serdülők minél

pontosabb azonosításában fontos:

1. a szaktanárok megfigyelései a diákok írás-olvasási készségeivel kapcsolatosan
2. a szaktanárok informálása a diszlexia tüneteivel, okaival kapcsolatban
3. speciális diszlexiaszűrő próbák alkalmazása szakemberek által végzett részletes vizsgálat.

„Ha nem ismerik fel, hogy valójában tanulási zavar okozza az írás-olvasással kapcsolatos gondokat, akkor a diszlexiás diákok megfelelő támogatás helyett problémáikat tovább súlyosbító visszajelzéseket kaphatnak.”

Az azonosítás csak első lépése a diszlexiás serdülők támogatásának. Ugyanolyan súllyal esik latba az iskolák, tanárok és szülők által biztosított DISZLEXIABARÁT környezet és a speciális didaktikai stratégiák alkalmazása. Ehhez bárkinek hatékony segítséget nyújthatnak a tanulási zavarokban járatos nevelési szakemberek és segítő pedagógusok, akik az iskolai tanácsadó központokban és logopédiai rendelőkben dolgoznak. A kutatás eredményeit a Psiho Pro Edu Egyesület kiadvány formájában jelentette meg ez év tavaszán. A kiadvány hasznos információkkal szolgál az 5–8. osztályban oktató tanárok számára, hiszen a kutatási eredmények mellett közérthetően foglalja össze a diszlexiával kapcsolatos:

- életkoronkénti tüneteket (erősségek, nyelvi, tanulási és magatartási tüneteket)
- okokat
- gyakori tévhiteket és kerülendő eljárásokat
- támogatási lehetőségeket
- „diszlexiabarát” környezet sajátosságait
- „diszlexiabarát” tanítási módszereket
- „diszlexiabarát” tananyagszerkesztés fortélyait
- hasznos kiadványok és technológiai eszközök listáját tanárok/diákok számára.

A 2012/2013-as tanévben a Psiho Pro Edu Egyesület folytatja a vizsgálatot, a kolozsvári magyar tannyelvű líceumok 9–12-es diákjaira terjesztve ki azt.

A Psiho Pro Edu szakképzett pszichológusok kolozsvári egyesülete. Szakemberei egyéni és csoportos konzultációval, pszichológiai vizsgálatokkal, tanácsadással, terápiával állnak a hozzájuk fordulók rendelkezésére. Segítenek „nehezen kezelhető”, magatartás és teljesítményproblémákkal, beszédhibákkal, szorongással, szomatikus tünetekkel küszködő gyermekeknek és családjuknak, valamint az életútjukon megtorpanó, válságba jutott, szorongó, kapcsolati gondokkal küzdő felnőtteknek.

PSIHO PRO EDU EGYESÜLET

Diszlexia kamaszkorban

A legjelentősebb szakirodalmi források meghatározásait összegezve elmondható, hogy a diszlexia az írás-olvasással és a nyelvvel kapcsolatos készségeket érintő specifikus tanulási zavar, amely:

- neurológiai eredetű
- intelligenciától független
- kultúrafüggő nyelvi kódolási nehézség
- multikauzális (általában több okra vezethető vissza)
- multifaktoriális (akár 4–5 tünet is fellelhető egyszerre).
- nemcsak kisiskolás korban, hanem serdülő- és felnőtt korban is sajátos tüneteket mutat

Eltérő információérzékelést és feldolgozást jelent, és egyéni különbségek széles skáláját mutatja. Nemzetközi adatok szerint a populáció egészének 7–15%-a küzd olvasási zavarokkal, de ez nyelvetületenként kisebb-nagyobb eltérést mutat. A súlyosabb formák 5–7%-ot érintenek.

A gondot okozó tünetek közül a gyenge írás-olvasási készség, szótalálási nehézségek, a verbális memória alacsony foka emelhető ki. Zavart a téri tájékozódás, ügyetlen mozgás, gyenge ritmusérzék jellemzi ezeket a gyerekeket. Nehezen értik meg a nyelvtani fogalmakat, a nyelvi részletek elemzése, akárcsak a szövegértés, nehézséget jelent számukra. Mindezekhez, a huzamosabb ideig fennálló kudarcélmény következményeként, magatartásbeli tünetek is társulnak: pszichoszomatikus tünetek (fejfájás, szédülés, gyomorpanaszok), visszahúzódság (szorongás, elszigetelődés,) csökkent önbecsülés, negatív énkép, agresszivitás, kompenzáció (bohóckodás, szerfogyasztás, meggondolatlan merészség).

Mindezek mellett lényeges kiemelni a diszlexiás diákok erősségeit: magasfokú képzelőerővel és kreativitással rendelkeznek, „művészi” gondolkodásmód, jó intuíció jellemzi őket, kitűnő a vizualizációs képességük, egészséges, globális (átfogó) feldolgozásra, megértésre és szimultán (egyidejű) információfeldolgozásra képesek.

Beszélgetés Dáné Gabriella kolozsvári iskolapszichológussal

Hogyan tanuljon tanulni a diák?

– Sokféleképpen megpróbálták magyarázni az ez évi és tavalyi katasztrofális érettségi eredményeket. Elhangzott az okok közt többek közt az is, hogy az eredménytelenség viszszevezethető arra is, hogy a diákok nem tudnak tanulni. Mi erről a véleménye?

– A diákok nagy hányada valóban nem tud tanulni, de úgy gondolom, a katasztrofális érettségi eredmények nem magyarázhatóak kizárólag ezzel. Ugyanakkor az érettségi eredmények csupán egyik mutatóját képezik az oktatásban világszerte megfigyelhető minőségi romlásnak. E jelenség okai közt emlegetik az értékválságot, a motiválatlan, tehetetlen pedagógusokat, az érdektelen diákokat, a kusza, bizonytalan hazai tanügyi rendszert is. Ugyanakkor szembe kell nézni a most felnövő generáció „másságával”, valamint azzal a digitális kultúrával, melybe ez a generáció beleszületett.

– Az, hogy a diákok nem tanulnak meg tanulni az iskolában, vajon összefüggésbe hozható-e azzal, hogy tizenkét év alatt rengeteg információt kell befogadniuk?

– A jelenlegi oktatási rendszer nem a ma felnövő generáció számára dolgozták ki, ezért folyamatos frusztrációt

folyamatok játszódnak le bennük. Könnyedén, gyorsan kezelik az információt, képesek egyszerre akár több feladatot is végezni (ezt úgy is nevezik, hogy multitasking), hamar

„A mai diákok önállóbbak, kevésbé szabálytartóak, kezdeményezők, döntéseikben gyorsak, és fontos számukra a személyi szabadság. Ezen jellemzők ellenére az oktatási rendszer azt igényli tőlük, hogy főként frontálisan irányítva, elsősorban szöveg alapú információmennyiséget sajátítsanak el, lépésről lépésre.”

kiismerik magukat az információk tömegében, igénylik a több forrásból érkező auditív és vizuális ingereket, és képesek azok párhuzamos feldolgozására. Mindez azonban maga után vonja azt is, hogy a módszeres, pontos gondolkodás nem erősségük, a túlnyomóan vizuális beállítódás miatt a képzetalkotási folyamataik gyengék, amiből az következik, hogy szövegértési nehézségeik vannak, és nem képesek nagyobb mennyiségű információ megtartására. De figyelembe kell vennünk azt is, hogy ennek a témának a vonatkozásában nem csupán az információfeldolgozási folyamatok módosulásáról beszélhetünk: a mai diákok önállóbbak, kevésbé szabálytartóak, kezdeményezők, döntéseikben gyorsak, és fontos számukra a személyi szabadság. Ezen jellemzők ellenére az oktatási rendszer azt igényli tőlük, hogy főként frontálisan irányítva, elsősorban szöveg alapú információmennyiséget sajátítsanak el, lépésről lépésre.

– Hogyan vélekedik, tulajdonképpen kinek a feladata tanulni tanítani a gyerekeket: a szülőnek, a pedagógusnak?

– Mindenképp a pedagógus szerepe a tanulás tanítása, és ezt minél korábbi életkorban kell elkezdni, már az elemi osztályokban, hiszen figyelembe kell venni azt is, hogy hatalmas a törés a negyedik és az ötödik osztály követelményszintje között. Elemiben az a jó képességű gyerek, aki figyel órán, voltaképp elsajátíthatja a leckét, úgy érzi, hogy tudja anélkül, hogy erre otthon, az írásbeli feladatok elvégzésén kívül még rádolgozna. A későbbiekben, ötödik osztálytól ez már távolról sem lesz elég, de erre a változásra általában nincsenek felkészítve a gyerekek. Az a diák, aki elemi osztály végén, ötödik osztály elején kialakít egy tanulási stílust, jóval könnyedebben halad majd az elkövetkezőkben. Azért tartom ebben a tekintetben fontosnak a negyedik osztály végét, mert a későbbiekben az óriási tananyag miatt a tanároknak már nincs idejük ebbe besegíteni. Általában kölcsönös a két részről érkező panasz: a diákok felróják, hogy

Fotók • TÓTH ORSOLYA

- „A mai diákok könnyedén, gyorsan kezelik az információt, képesek egyszerre akár több feladatot is végezni.”

okoz a folyamatban résztvevők számára. A tanár számára ez azért frusztráló, mert úgy érzi, munkája szélmalomharc, átadná tudását, de nincs vevő rá. A diák számára viszont szükségtelennek tűnik annak az óriási információmennyiségnek a befogadása, melyet a tanterv előír számára. Ez a rendszer nem veszi figyelembe, hogy a mai diákgeneráció alapvetően különbözik minden eddigittől, hiszen az őket körülvevő digitális világ a gyerekek idegrendszeri fejlődését is módosította, ezáltal teljesen más információfeldolgozási

nagyon sokat várnak el tőlük, de senki nem tanította meg őket tanulni, a tanárok pedig kétségbe vannak esve, hogy a diákok nem tudnak tanulni.

– És akkor mennyire kell szerepet vállalniuk a szülőknek a tanulás tanításban?

– Kisebb gyerekek esetében a szülőnek mindenképpen feladata megszervezni az otthoni tanulási feltételeket, nyommon követni, hogyan, mily módon tanul a gyerek. A szülőnek támaszt kell nyújtania a gyereknek, lehetőséget adva az önálló munkára, de semmiképpen nem szabad a gyerek helyett elvégeznie. A szülőnek kell odafigyelni a tanulási környezet kialakítására, az íróasztal, a szék kiválasztására, a megfelelő fényviszonyokra, a taneszközök minőségére, és nem utolsósorban az időbeosztásra. Első pillantásra mindezek a tényezők maguktól értetődőnek tűnnek, azonban fontos szerepet játszanak abban, hogy a gyerek szívesen üljön le tanulni. Fontos a pozitív tanulási motiváció kialakítása, az érdeklődés felkeltése és fenntartása – erre kiváló eszköz a környezettől érkező pozitív visszajelzés, a dicséret. Kisgyerekeknél természetes dolog a kíváncsiság, minden érdekli őket, minden iránt nyitottak, és a szülőnek hangsúlyt kell fektetnie arra, hogy lényeges a gyerekeknek ezt a fajta nyitottságot megőrizni.

– Hogy látja, miképpen készül az órákra egy „átlagos” diák?

– Egy átlagos diák számára a felkészülés legjobb esetben azt jelenti, hogy leírja a házi feladatot, átolvassa a füzetben található vázlatot, bemagol egy verset. Ezzel megszerez egy felszínes tudást, amellyel ideig-óráig elvan, majd félévük, vizsgák előtt jön a kapkodás, a stressz időszaka, mikor egy nap alatt próbálják elsajátítani azt a tananyagot, amit félév közben kellett volna elsajátítaniuk.

– Milyen tanulási technikák elsajátítását javasolja a diákoknak? Vagy: hogyan kellene tanulnia egy diáknak?

– Első lépésként lényeges a tanulási stílus meghatározása, a diáknak meg kell tapasztalnia, hogy számára úgymond analitikusan, lépésről lépésre elemezve vagy globálisan, egyszerre könnyebb az információkat áttekintenie. Meg

„Fontos a pozitív tanulási motiváció kialakítása, az érdeklődés felkeltése és fenntartása – erre kiváló eszköz a környezettől érkező pozitív visszajelzés, a dicséret. Kisgyerekeknél természetes dolog a kíváncsiság, minden érdekli őket, minden iránt nyitottak, és a szülőnek hangsúlyt kell fektetnie arra, hogy lényeges a gyerekeknek ezt a fajta nyitottságot megőrizni.”

kell tapasztalnia különböző tanulási formák révén azt, hogy inkább cselekvés, aktív részvétel által tanul, avagy megfigyelések, elméleti megközelítések révén. Azt is fontos megfigyelnie, hogy az információt elsősorban auditív, vizuális vagy motoros úton dolgozza fel könnyebben. A vázlatkészítés technikáját mindenképp érdemes elsajátítani, fontos a lényegkiemelés, az összefüggések felismerésének

fejlesztése. Úgy gondolom, hogy középiskolások esetében már ajánlható a PQRS módszer, azaz áttekintés (Prewiew), kérdésfeltevés (Question), olvasás (Read), felmondás (Self Recitation), ellenőrzés (Test).

• **Dáné Gabriella:** „A tudatos tanulás voltaképp a személyiség egészének fejlesztéséhez járul hozzá a reális énkép kialakítása révén.”

– És mit gondol, mikortól érdemes felhívni a diákok figyelmét a tudatos tanulásra?

– Lényeges, hogy minél korábban képes legyen eredményes tanulási szokások kialakítására. Minél több technikát ismer a diák, annál könnyebben képes azok alapján egy olyan stratégia kialakítására, mely illeszkedik az ő tanulási stílusához.

– Hogyan látja, mennyire érzik a fontosságát a diákok annak, hogy a tanulás nem csupán a jó jegyekről szól, hanem saját „különbejáratú” fejlődésükről?

– Úgy gondolom, ez a kérdés meglehetősen életkor- és egyénfüggő. Ha például a kisgyereket minden „nagyon jó” minősítést követően pénzjutalomban részesítjük, elveszünk tőle a megismerés örömét, átalakítva azt egyszerű anyagi jutalommal. Megszűnik a tanulás iránti belső motiváció, de ugyanez történik az érzelmi zsarolások esetén is, mikor a szülő érzelmi ráhatással akarja elérni azt, hogy gyereke tanuljon. Abban az esetben érzi úgy a diák, hogy a tanulási folyamatnak ő is aktív részese, nem csupán passzív „szenvédője”, ha a pedagógusoknak, szülőknek sikerül olyan célokat, motivációkat kitűzni elé, melyekkel ő azonosulni tud, melyek megfelelnek személyiségének, érdeklődési körének.

– Miben segít a későbbiekben a diákoknak a tudatos tanulás?

– A tudatos tanulás voltaképp a személyiség egészének fejlesztéséhez járul hozzá a reális énkép és a személyes kompetenciaérzet kialakítása révén. Kitartást, önállóságot fejleszt, a saját képességek reális felismerése révén közreműködik a belső, személyes célok kialakulásában.

GAZDA EMESE

A szakoktatásról tanácskoztak Csíkszeredában

Nem csak egyetemi diplomával lehet boldogulni

Az iskolai szakoktatást kiegészítő képzéseket szervez a Hargita Megyei Tanács, amely kampányt tervez: fel szeretné hívni a szülők figyelmét arra, hogy gyerekeik nem feltétlenül csak egyetemi diplomával boldogulhatnak az életben – jelentette ki Borboly Csaba megyei tanácselnök a Csíkszeredában tartott megbeszélésen.

Többek között a Hargita megyei inasképzés volt a témája a megyeházán tartott megbeszélésnek, amelyen részt vettek Hargita Megye Tanácsa elemzőcsoportjának és az érintett alintézményeinek képviselői, a tanfelügyelőség és szociális szervezetek munkatársai, Bőjte Csaba ferenccs szerzetes, a Dévai Szent Ferenc Alapítvány vezetője is. Borboly Csaba tanácselnök szorgalmazta, hogy a megyei tanács már a jelenlegi jogi eszközeivel alakítsa meg a szociális szövetséget, amely támogathatná a gyerek- és felnőttképzést. Ez kapcsolódott a szakképzés témájához. Mint elhangzott, a szakképzés érdekében már tettek lépéseket a megyében, Csíkdánfalván idén ősztől húsz

• **Kétkezi munka.** A turizmusban tevékenykedő vállalkozók alig találnak megbízható munkaerőt, akár szakácsként

kilencedik osztályt végzett gyerek magángazdaságokban tanulhatja a mezőgazdaság csínját-bínját. Ezenkívül a Dévai Szent Ferenc Alapítvány kollégiumot hoz létre Csíkszentmártonban, ahol a gyerekeket szintén erre tanítanák. Borboly Csaba szerint nem szabad várni az oktatási rendszer változására, hanem már most cselekedni kell, és párhuzamos képzéseket kell indítani – Hargita Megye Tanácsa ezt alintézménye, a Hargita Megyei Agrárkamara révén tudja támogatni, ahol már zajlik is felnőttképzés, amelyet ki kellene terjeszteni.

Sok a munka nélküli fiatal, sokan külföldre távoznak dolgozni, és ezek közül sokan friss diplomások, hangzott el a tanácskozáson. Tudatosítani kell a szülők körében, hogy nem biztos, hogy csak az egyetemi diploma megszerzése jelenti az egyetlen boldogulási lehetőséget gyerekeik számára, sőt, szakmával a kezükben akár többet is kereshetnek, ráadásul az egyetem költségeit is megspórolják. „Például nemrég beszélgettem székelyföldi lótulajdonosokkal, akik lovászokat keresnek, és kezdő fizetésként nettó ezer lejt kínálnak, emellé szállást, ellátást.

Sokan doktori diplomával sem keresnek ennyit, főleg, ha az ezer lejhez hozzászámítjuk az ellátás költségeit” – mondta a tanácselnök, aki szerint a média segítségével be kell mutatni a számos pozitív példát a szülőknek, miszerint a siker kulcsa nem feltétlenül az érettségi vagy az egyetemi oklevél megszerzése, és az sem biztos, hogy minden gyerek erre vágyik.

Bőjte Csaba szerzetes úgy látja, mentalitásváltásra van szükség, mert lehetőségek vannak ugyan, de sokszor hiányzik a munka tisztelete. „Turizmusban tevékenykedő vállalkozókkal beszélgettem arról, hogy alig találnak megbízható munkaerőt, akár panzióvezetőként, akár lovászként vagy szakácsként. Lehetőségek adódnak, csak hogy a kezdő fizetés iránti igények is nagyok” – fogalmazott a dévai alapítvány vezetője.

A megbeszéltek alapján tudatosító kampányt szerveznek a szakoktatás fontosságáról, felméri a gyerekek és a piac igényeit, továbbá javaslatokat dolgoznak ki az oktatási törvény módosítására.

• **Bőjte Csaba:** „Mentalitásváltásra van szükség, mert lehetőségek vannak ugyan, de sokszor hiányzik a munka tisztelete.”

Mert a gyermekek fontosak Istennek...

Mert a gyermekek fontosak Istennek... címszó alatt indították el Szatmárnémetiben október elején az Awana nevű gyerekklubot, amelynek a Bălcescu–Petőfi Általános Iskola tornaterme ad otthont. A klub kéthetente egyszer, szombat délután három órától nyitja meg kapuit az érdeklődők előtt. Az Awana Ifjúsági Egyesület 1950-ben alakult Chicagóban, 1986-ban pedig átalakult Awana Klubok Nemzetközi Szervezetévé, napjainkban pedig már több mint 100 országban működnek klubok. Az Awana elnevezés mozaikszó, amely egy angol mondat szavainak az első betűiből van kirakva: Approved Workmen Are Not Ashamed, a mondat magyarul a következőképpen hangzik: Kipróbált munkások nem vallanak szégyent. Az Awana kezdeményezéseknek két fő célja van: az „evangelizálás” és a „tanítványozás”. Az evangelizálás elsősorban a gyermekek elérésén alapszik, igyekeznek minél több gyermeknek átadni Isten szeretetét és üzenetét, másodsorban pedig a gyermekeken keresztül a szülőkhöz is megpróbálják eljuttatni ezeket az üzeneteket. A tanítványozás kifejezés a gyermekek, valamint a vezetők képzésére vonatkozik. A program célcsoportját a 4 és 14 év közötti gyermekek jelentik, függetlenül attól, hogy milyen felekezethez tartoznak. A klubalkalmakat három részre osztják: játékidő, könyvidő és tanácskozás, mindhárom foglalkozás időtartama 40 perc. Az első részben, a játékidőben különböző csapatjátékokkal indítanak, amelyek célja, hogy a gyermekek feloldódjanak, jól érezzék magukat, hogy vonzóvá tegyék az alkalmakat, kialakítsák a csapatszellem és összetartozás érzését, egymás segítésére tanítsák a résztvevőket. A könyvidőben kiscsoportokban igeverseket tanulnak, ehhez segítségképpen tanulságos, szépen illusztrált, a gyermekek fejlettségi szintjének megfelelő tankönyveket használnak, majd személyes kikérdezéssel rögzítik az elsajátított ismereteket. Az alkalmak tanácskozásnak nevezett szakasszal zárulnak, amely éneklést, valamint a Biblia üzenetének átadását, magyarázását, megbeszélését foglalja magába. Ugyanitt kerül sor a részt vevő gyermekeknek szánt jutalmak, ajándékok kiosztására. A program vezetői pedagógusok, szociális munkások, lelkészek és önkéntesek. Az Awana klub

„A program célcsoportját a 4 és 14 év közötti gyermekek jelentik, függetlenül attól, hogy milyen felekezethez tartoznak. A klubalkalmakat három részre osztják: játékidő, könyvidő és tanácskozás.”

megalapítása Szatmárnémetiben a szociálisan hátrányos helyzetbe szorult személyek megsegítésével foglalkozó Új Remény Egyesületnek köszönhető. Az egyesület vezetői és munkatársai munkájuk során nap mint nap tapasztalják, hogy rohanó, állandóan változó, gazdasági válságokkal küszködő világunkban milyen nagy szükségünk van kapaszkodókra, biztos pontokra. Ezen kapaszkodók minden

bizonytal megtalálhatók az Istennel való közösségben. Ezt az üzenetet próbálják eljuttatni a szükségét szenvedőkhöz, hátrányos helyzetben lévőkhöz is. Ehhez kitűnő eszköznek tűnt egy ilyen gyerekklub megalapítása, hiszen a gyermekek ebben az életkorban sokkal fogékonyabbak Isten üzenetének befogadására, és rajtuk keresztül nagyobb esély

Fotó • TÓTH ORSOLYA • Képfunk Illusztráció

• **Játékidő.** „A csapatjátékok célja, hogy a gyermekek feloldódjanak.”

van a szülőkhöz is elérni. A foglalkozások egyben alternatívát nyújtanak a gyermekek szabadidejének hasznosan, építő jelleggel való kitöltésére.

„Ifjúság, indulj!” – hangzott fel a klub indulója az első találkozó kezdő mozzanataként, mely bevezető alkalomként kicsit másképpen zajlott, mint a hagyományos klubalkalmak. Játék, jókedv, vidámság, nevetés, közösség – ez jellemezte az alkalom első részét, amelyben a jelen lévő gyermekek ügyességi vetélkedőn vettek részt, négy csapatra osztva. A második részben a zivaj elcsendesedett, a gyerekek, valamint a jelen lévő felnőttek mesés, könnyen érthető, magával ragadó tanítást hallhattak.

Szülőként, résztvevőként végignévezve és hallgatva az első tevékenységet, azt tapasztaltam, hogy a szervezők, vezetők és munkatársak nemcsak hangoztatták, hanem meg is élték az Igét, mely a klub működésének alappillére: „Igyekez ki próbált emberként megállni az Isten előtt, mint olyan munkás, aki nem vall szégyent, hanem helyesen fejtegeti az igazság igéjét.” (II.Timóteus 2:15)

TRAISTA JÚLIA

A számlák miatt aggódik a szatmárnémeti tanintézet

Kölcsey Főgimnázium: ráfáznak a fűtésre?

Bár idén megoldódtak a fűtésgondok a szatmárnémeti Kölcsey Ferenc Főgimnáziumban, amíg a nyílászárókat nem cserélik ki az épületben, félő, hogy az oktatási intézmény büdzséjének jelentős részét a fűtésszámlák fogják felemészteni. Többek vélekedése szerint azonban az említett munkálatra a közeljövőben nincs túl sok esély, mivel az RMDSZ a helyhatósági választások óta lényegesen kisebb súllyal van jelen a városi önkormányzatban, mint amilyennel az előző mandátumok alatt rendelkezett. Láng László városi tanácsos, a képviselőtestület oktatási bizottságának tagja szerint rengeteg munkálatot kellene folytatni a Kölcsey épületében – ezeket több éven át futó program keretében próbálják beütemezni –, az ablakok és az ajtók javítása, cseréje, illetve a hőszigetelés azonban rendkívül sürgős lenne. Az önkormányzati képviselő szerint azon-

katolikus tulajdonban levő – Unió-iskola épülete lett, mely ugyancsak komoly javításra szorult. A munkálatok egy részét – amelyből a legnagyobb tétel a tetőjavítás volt – azonban a zárdára elköltött pénz viszonzásaképpen az egyház finanszírozta. Ezt követően ez év elején a fűtészálózatot is sikerült korszerűsíteni, miután egy telet különböző rögtönzött fűtőalkalmatoságok igénybevételével volt kénytelen kihúzni az iskola, ugyanis túlságosan későn, ősszel derült ki, hogy a régi hálózat használhatatlan. A tervek szerint a következő nagy összegű befektetés a nyílászárók cseréje lett volna, azonban Láng László szerint a következő 5 éven belül ezt csakis akkor sikerülhet kieszközölni, ha az RMDSZ kormányra kerül, vagy ha valamiképp helyi szinten növelni tudja a befolyását, illetve ha európai uniós forrásból sikerülne finanszírozni a befektetést. Pataki Enikő, a Kölcsey igazgatója elmondta: az utóbbi két-három évben az iskola költözésével kapcsolatos kiadásokra körülbelül 900 ezer lejt folyósított a városi önkormányzat, és nagyjából ugyanennyit költhettek kormánypenzből a korszerűsítési munkálatokra. „Az iskolára költött összeg nagyságának megítélésakor a helyi vezetőknek azt is figyelembe kellene venniük, hogy milyen állapotban kaptuk meg az ingatlant – fejtegette Pataki Enikő. – Voltak benne olyan osztálytermek, melyekből lehetett látni az eget.” Azzal kapcsolatosan, hogy a fűtésszámlájuk mennyire lehet majd borsos, az igazgató elmondta, egyelőre nem tud nyilatkozni, mivel mindössze a próbafűtésen estek eddig túl. Hozzátette: a rendszer jól működik, s mivel a tantermeket termosztátokkal szerelték fel, remélhetőleg takarékoskodni is tudnak, azonban a határfokát mindenképp rontja majd az, hogy a termek ablakai elavultak, rosszul zárnak. Az igazgató szerint a hőszigetelési munkálatok költsége elérné az egy milliárd eurót, amit képtelenek a saját költségvetésükből kigazdálkodni. Az oktatási intézmények egyébként az önkormányzatoktól kapják a fenntartási költségeikre fordítható összeget a diáklétszám függvényében, ebből gazdálkodhatnak, ebből kell fizetniük a rezsit és minden más kiadást a tanárok béreitől eltekintve.

• Pataki Enikő, a Kölcsey igazgatója

- „Az ablakok és az ajtók javítása, cseréje, illetve a hőszigetelés rendkívül sürgős lenne.”

ban „a döntés a polgármester és az alpolgármesterek kezében van”, akik úgy vélekednek, hogy a városkasszából eleve túl sok pénz ment el a Kölcseyre az utóbbi két évben. A Kölcsey Ferenc Főgimnáziumnak ki kellett költöznie abból az ingatlanból, ahol korábban működött, mivel a hajdani református főgimnáziumot visszaszolgáltatták régi tulajdonosának, a református egyház pedig úgy döntött, hogy a Református Gimnáziumot költözteti az ingatlanba. A 2010–2011-es tanévet így a Kölcsey új helyen, a katolikus egyház tulajdonában levő zárdá épületében kezdte, miután a legegésőbb javításokat elvégezték rajta. A következő tanévtől azonban – a városi vezetőség döntése nyomán – ismét költöztek. A számukra kijelölt új ingatlan pedig a – szintén

• A SZERZŐ FELVÉTELEI

BABOS KRISZTINA

Átadták az Apáczai-, a Mákvirág-, a Bolyai Farkas- és a Kós Károly-díjakat

A szovátai Teleki Oktatási Központban október 13-án díjazták a kiemelkedő tanulmányi eredményeket elért diákokat: Mákvirág-, Bolyai Farkas-, Kós Károly-, valamint az oktató-nevelő munka mellett tudományos kutatást is végező pedagógusokat Apáczai-díjjal tüntette ki a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége. A díjkiosztó hagyományosan Vörösmarty Mihály *Szózat* című versének elénklésével kezdődött, majd Burus-Siklódi Botond RMPSZ-elnök, az ünnepség házigazdája köszöntötte az egybegyűlteket.

„Az Apáczai-díj létrehozásával és pályázat útján kétfévente történő kiosztásával tisztelni és elismerni kívánjuk az erdélyi magyar tudományos munka azon részét, amelyet pedagógusaink végeznek. A nagy előd, Apáczai neve kötelez bennünket: a folytonos tanulás, tanítás mellett az anyanyelvhez és a hazához való ragaszkodást, a megmaradásért való küzdelmet is sugallja” – hangsúlyozta köszöntőbeszédében Burus-Siklódi Botond. A díjazottakat köszöntötte Szócs Domokos, az Oktatási Minisztérium Nemzeti Kisebbségi Főosztályának vezérigazgatója is, aki a tehetség felismerésére és értékelésére irányította a pedagógusok és diákok figyelmét.

Az Apáczai-díj pályázatának értékelését végző Tudományos Tanács öt éves munkáját dr. Péter Sándor megbízott elnök méltatta, kiemelve, hogy: a Tudományos Tanács létrejötte serkentőleg hatott a kutatásnak elkötelezett pedagógusokra, olyan magas színvonalú alkotások születtek, amelyek ma nélkülözhetetlenek a magyar tudományos világban.

A Sántha Csaba szobrászművész kisplasztikájából, sorozámozott oklevélből és pénzjutalomból álló díjara idén 39 tudományos munka érkezett, amelyekből

Apáczai-díjban részesült:

- Ambrus Tünde: Székely falutízesek – Egy sajátos településrendszer mint a társadalmi-gazdasági tevékenység kerete;
- Borcsa János: Értékkeresők – értékalkotók. Kritikák, portrék, tanulmányok;
- Orbán Zsolt, Bicsok Zoltán: „Isten segedelmével udvaromat megépítettem...” Történelmi családok kastélyai Erdélyben;
- Zsidó Ferenc: A múlt kisajátítása;
- Balázs Lajos: Amikor az ember nincs es ezen a világon – Paraszti nemi kultúra és nemi erkölcs Csíkszentdomokoson;
- Dr. Borsos Szabolcs: A kreatív gondolkodás lehetősége; Háttérkérdések a kudarc fogalmáról.

Az Apáczai-díj arany fokozatát Bencze Mihály *Selected Chapters of Mathematical Analysis*; *Octagon Mathematical Magazine*; *Mathematical Education in the Current European Context* 2010; *Mathematical Education in the Current European Context* 2011, valamint Gaal György *Elemér Kolozsvár – Történelmi városkalauz* című pályamunkáért vehették át.

Az Apáczai-díj ezüst fokozatával jutalmazták Olosz Ferenc *Egyenletek - I. Megoldási módszerek; II. Feladatgyűjtemény* és József Álmos *Sepsiszentgyörgy képes története* című tudományos munkákat.

Az RMPSZ kétfévente Bolyai Farkas-, illetve Kós Károly-díjjal jutalmazza a matematika, illetve a magyar nyelv és irodalom, valamint az anyanyelvápolás terén kiemelkedő eredményeket elért erdélyi magyar diákokat. A díj elnyeréséhez összeállított pontozási rendszer értékelte a diákok országos és Kárpát-medencei versenyeken elért kimagasló eredményeit, valamint a megjelentetett saját irodalmi munkáikat. A díjak Nagy Ödön csíkszeredai szobrászművész kisplasztikáiból, oklevélből és pénzjutalomból álltak.

Bolyai Farkas-díjban részesült:

- 9. osztály: Juhos Attila – Székely Mikó Kollégium, Sepsiszentgyörgy
- 10. osztály: Rétyi Dorottya – Márton Áron Gimnázium, Csíkszereda
- 11. osztály: Kajántó Sándor – Tamási Áron Gimnázium, Székelyudvarhely
- 12. osztály: Gyéresi Hunor – Bolyai Farkas Elméleti Líceum, Marosvásárhely

Kós Károly-díjjal jutalmazták:

- 10. osztály: Balogh Zsuzsa – Nagy Mózes Elméleti Líceum, Kézdivásárhely
- 11. osztály: Kelemen Fruzsina – Mikes Kelemen Elméleti Líceum, Sepsiszentgyörgy
- 12. osztály: Bíró Árpád Levente – Mihai Eminescu Főgimnázium, Nagyvárad

Mákvirág-díj

A Mákvirág-díjazottakat az RMPSZ örökös tiszteletbeli elnöke, Lászlófy Pál István köszöntötte, aki méltatta a diákok 2011/2012-es tanévben elért tanulmányi eredményeit. A díjazásban elérhető fokozatokat az idei Mákvirág-díj arculatát jelképező, Csillag István csíkszeredai képzőművész és grafikus által szerkesztett Mákvirág-fát és a fát gondozó kertészt ábrázoló munkát nyomtatékosította. Mákvirág-díjra, azaz a „A megye legjobb 9., 10., 11. és 12. osztályos tanulója” címre azon középiskolás diákok pályázhatnak, akik kiváló eredményeket értek el a tantárgyversenyeken, kulturális és sportrendezvények díjazottjai, valamint például magatartású tanulók. A díjra a tanulók megenként pályázhatnak és elérhetik a bronz, ezüst, arany és gyémánt fokozatokat, aszerint, hogy a pályázó diák egyszeri, kétszeri, háromszori vagy akár négyszeri kitüntetett. Az elismerés odaitélésének szempontjai a kiváló tanulmányi eredmények, hazai és nemzetközi versenyek, iskolán kívüli tevékenységek, kulturális életben való részvétel, valamint a jó magaviselet.

Mi származhat az „itthon együtt csináljuk a leckét”-történetből?

Bizonyos érettség kell ahhoz, hogy behelyezkedhess, átérezhess olyan élethelyzeteket, amelyeket nem tapasztaltál ugyan, mégis az élmény erejével képesek hatni rád. [...] ma, hazaestemkor olyan gyanús volt nekem, hogy kisfiam nagy nyugodalommal csak úgy... elvan. Nem szoktam én ellenőrizni a leckét. És hát most ide beékelve azt is el kell mesélnem, miért nem.

A nagyok igen hamar önállósodtak, korban egymáshoz közel állván né-

Lajos azt üzenté, elfogyott a regimentje... Éljen a magyar szabadság, éljen a hazal S amikor cseppnyi szünetet tartott, még kellemetlenebb helyzetet teremtett. Felfedezve, hogy egy cigánycsalád ül a hátsó üléseken, hátrarohant, s melléjük huppanva kifejtette, hogy az embereknek szeretniük kell egymást, és Jézus is ezt mondta, noha ő nem érti, miért kellett neki olyan jó fiúnak lennie, hisz így is, úgy is keresztre feszítették; de mindegy, a lényeg az, hogy

közös tanulás és a házi feladatok otthoni ellenőrzésének története is.

Elemiben nagyfiam, aki addig komoly fegyelemmel és kitartással végezte az írás- és olvasástanulást gyötrelmes és unalmas feladatát, noha próbáltuk mi, főként az apja, felolvasással és sok-sok, a világ mindenféle érdekes dolgairól szóló beszélgetéssel kielégíteni a tudátszomját, s biztattuk, hogy meglátod, ha ezen túljutsz, milyen csoda lesz, hogy te magad is el tudod majd olvasni ezt a sok-sok gyönyörűséget; kijelentette, hogy bezzeg minden gyerekkel együtt tanul az anyukája, apukája vagy valakije. Igencsak kényelmetlenül érintett a dolog, mert én hittem abban, hogy a jó beszélgetések, a felolvasások és mesélések, könyvek együtt lapozgatása, nézegetése, bogarak keresése, kövek megcsodálása vagy akár a nagy, édes semmittevések a természetes családi dolgok. Ugyanakkor azt is igencsak hittem, hogy az *itthon együtt csináljuk a leckét* történetből semmi jó nem származhat miránk nézve. Hát nem is származott: tíz percig még elvultunk békében, fiam dolgozott, én meg ásitózva ücsörögtem mellette. Ezt követően viszont valamiféle kérdésben annyira nem értettünk egyet, hogy fél óra múlva már ordítottunk ennek – mármint az artikuláltabb részt tekintve – az volt az ismétlődő lényege részéről, hogy *a tanci nem így mondta*, részemről pedig, hogy akkor csináld magad.

Aztán szerződést kötöttünk, hogy rendben, próbáljuk ki olyasféle játékszabályok alapján, hogy senki nem húzza fel magát, senki nem emeli fel a hangját. Ennek viszont az lett a vége, hogy a hümmögések, ciccegések, a teljes nyugalommal elszíszegett öv alatti verbális ütések meg az igen kulturált hangvételű kölcsönös lehülyyzések miatt felgyúlt feszültségtől és lefojtott indulatoktól mindketten elpityeredtünk, de ez mégiscsak jobb változatnak bizonyult, mert hüppögve összeölelezhettünk, aminek legalább katartikus hatása is volt. És szép lassan kezdtük halálosan, teljes szívünkkel és teljes lelkünkkel meggyűlölni az iskolát és vele együtt egymást is; már a gyomrom

• FARKAS ILONA JANKA • 4. osztályos

- „Ordítottunk, ennek az volt az ismétlődő lényege részéről, hogy a tanci nem így mondta, részemről pedig, hogy akkor csináld magad.”

hány évig egyidejűleg voltak óvodások, és nagytetvéri felelősségeiben korán férfiúvá érvén, fiam kézen fogva vezette hűgát hazafelé az óvodából. Pedig nem laktunk ám túl közel: több átjáró, forgalmas útszakaszok, autóbuszra felszállás, leszállás elég ok volt az aggodalomra, amikor a két kicsi vitézül hazafelé igyekezett. Nagyfiam becsülettel eleget tett a feladatának, időnként panaszkodott ugyan, hogy hűgával nehezen lehet bírni, ha megvadul: a buszon hazafelé ma is megállás nélkül és tele torokból énekelte, hogy *Kossuth*

mindenkinek mindenkit szeretnie kell: a magyaroknak a magyarokat, a románoknak a románokat, a cigányoknak a cigányokat.

Néha nyűnyögtek, hogy bezzeg, mindenkit vár az anyukája, apukája, nagymamája, nagypapája, nagynénije, bácsikája. Később viszont már fejcsóválva jegyezték meg, hogy *képzeld, van olyan osztálytársam, akit még mindig naponta várnak az iskola előtt, szegény, milyen rossz lehet neki, hogy ennyire nem bíznak benne és ennyire féltik*. Nohát ilyen kezdeti bezzegeléssel kezdődött a

is összeszorult arra a gondolatra, hogy este, ha hazaérek, ismét tanulni kell. Pedig én híresen hazaigyekvős és otthonülő fajta vagyok, valószínűleg azért is, mert elfoglaltságaim miatt ritkán engedhetem meg magamnak. A fiam feltehetőleg hasonló érzelmi állapotban lehetett, mert egyszer csak stratégiát váltott, vagy mondhatnám úgy is, megfogadta magának, hogy megadó és laza lesz. Akkor már eljutott oda, hogy semmit nem értett, semmit nem tudott, semmire nem emlékezett abból, mit is mondott a tanci, sőt arra sem, mi a házi feladat. Ezek már csendesebb periódusok voltak; nagy nyugalommal elmondtam, elmagyaráztam, ő meg ült bambán, már-már elcsorduló nyállal, s a magyarázat végén halálos nyugalommal kijelentette: *Na jó, akkor lediktálod?* Nem! – sikoltottam néhány baromi béketúrést magára erőltető délutáni tanuljukegyüttaleckét után, amit úgy töltöttünk már egymás mellett, mint két életfogytiglan közös cellába zárt halálos ellenség, és a tanulás befejeztével olyan megkönnyebbült sóhajjal álltunk fel az íróasztal mellől, mint akik tudják, hogy mára végképp befejezték közös dolgaikat, hátat fordíthatnak egymásnak, mert kinek hiányzott még ezek után bármiféle

„Nagy nyugalommal elmondtam, elmagyaráztam, ő meg ült bambán, már-már elcsorduló nyállal, s a magyarázat végén halálos nyugalommal kijelentette: *Na jó, akkor lediktálod?* Nem! – sikoltottam néhány baromi béketúrést magára erőltető délutáni tanuljukegyüttaleckét után.”

egymásfeléfordulós beszélgetés, nevetgélés. Ki-ki menekült saját dolgaihoz.

Egyezünk meg abban, hogy csak akkor segítünk, ha valamit nem értesz. Megölelvén egymást megegyeztünk, megfogadtuk. Másnap – miközben én szívemben nagy békével a konyhában matatva készítem a vacsorát drága szerettemnek, köztük fiamnak is, akit most már szívem szerint szerethetek úgy, hogy nem kell tanítoskodnom fölötte, ugyanakkor mámoros hangulatban, milyen jó, hogy mégse kell

újrajárnom az elemít – kiált a szobából: *Anyu, gyere, mert nem értem.* Na ne! Mégis magamra kanyarított könnyedséggel lépek a szobába, s hát az én drága gyermekem mozdulatlanul ül az íróasztal előtt, bámul ki az ablakon a nagy semmibe, előtte az íróasztalon ugyancsak a nagy semmi, pontosabban az iskolatáskája abban az állapotban, ahogyan hazaértekor ledobta a válláról: benne lapul tankönyv, füzet és a sok-sok tanulnivaló, amiről már eleve eldöntötte, hogy nem érti.

Nagy fordulópont volt ez az életünkben. A kicsik már ebbe a gyakorlatba nőttek bele. Működött is a dolog. Legkisebbem már napközis iskolába járt, az otthon megmaradhatott otthonnak, és az amúgy is szűkre szabott együtt tölthető idő tanulásra igen, de nem lecke csinálásra foglaldott le. Igen ám, de ötödik osztálytól megszűnt a napközis rendszer, ami kisfiam számára pusztán annyi változást jelentett, hogy nem délután öttől, hanem már kettőhárom tájékatól belemerülhetett az otthoni lét gondtalan örömeibe és iskolától független foglalatosságaiba. Kemény félévünk volt, amíg megtanultuk, hogy ezentúl a leckét is be kell engednie a háza. Ekkortájt – este hét körül hazaérvén – kértem a gyermektől, hogy tanultál-e, kicsi lelkem? *Ja? Jaj, ne haragudj, állandóan elfelejtem. Valahogy nem is érzek motivációt magamban, hogy itthon tanuljak.* Mit? – kérdezem. *Hát tudod, olyan belső ingert, a múltkor mondtad, hogy ez olyan belülről jövő íz, szerintem pont olyan, mint amikor az ember éhes, vagy amikor érzi, hogy hányni kell, csak ez olyan, mint-ha az agyadból jönne.* Abbéli reményemben, hogy agyilag mégse hányja össze magát, mondom neki, hogy kedves, ez most nem motiváció, hanem egyszerűen fegyelmezettség és szokás kérdése: eldöntöd, hogy naponta hánykor ülsz le tanulni és kész. *Jó, jó* – vonul el, de öt perc se telik bele, vigyorgva kiállít ismét, hogy ő már be is fejezte, mert hogy nem volt más lecke, csak magyarból kellett írnia egy levelet Móra Ferkónak. Nono, lássam csak azt a levelet. Hozza. Két sornyi macskakaparás: *Na, szia! Legyél jól, örülök, hogy olvastam rólad.* Csá! Erre már az én általában nehezen fogyatkozó türelmem is felhőrdült. De kedves! Ez nem íméjl, nem is esemes, ez levél, megvannak a formai követelményei, gondold végig, mit szeretnél mondani, írd meg! Hogy értsem már meg, őneki semmi, de semmi mondanivalója

sincs, és különben is, olvassam el a szöveget, lássuk csak, milyen levelet írnék. Szép, megható szöveg, olyan, amit tényleg csak Móra tudott írni iskolai élményekről. A lényeg röviden, hogy Ferkó nem járhat iskolába, mert a szülők nem tudják fizetni a tandíjat, így minden

„Magyarból kellett írnia egy levelet Móra Ferkónak. Nono, lássam csak azt a levelet. Hozza. Két sornyi macskakaparás: *Na, szia! Legyél jól, örülök, hogy olvastam rólad.* Csá! Erre már az én általában nehezen fogyatkozó türelmem is felhőrdült.”

nap elmegy az iskoláig és az ajtón kívül hallgatózik, mert tanulni akar, s egy alkalommal, amikor a legjobb tanuló sem tudja latinból a helyes választ, bekialtja az ablakon, a tanító pedig kijön érte, ölben viszi be az iskolába, s ettől kezdődőleg nem kell Móra Ferkónak tandíjat fizetnie.

Mondom ám, hogy ez igen szép történet, mi ezzel a baj, gondolkodj el rajta, mit írál ennek a kisfiúnak? *Ha őszintén írnék, márpedig te mondtad, hogy ne legyek képmutató, annyit írnék, hogy „Kedves Ferkó! Nagy hülye vagy, hallod, már ne haragudj meg, de ahelyett, hogy örülnél, hogy nem kell iskolába menned, ácsorogsz ott hóban-fagyban, napsütésben.”* Látod, arra már nem emlékszem, miként végződött a levélírás története, de az mégiscsak elgondolkodtató, mikor és melyek azok az emlékek, élmények, vagy az élményszerzés szándékával felkínált olvasmányok, amelyek rezonálnak valamilyen belsőre, vagy képesek adott térben és adott időben megteremteni azt a csodát, hogy behelyezkedsz és átélsz egy egyébként meg nem élt vagy meg nem élhető léthelyzetet. Mégsem kellene emiatt elbizonytalanodni, mert kisfiam mondta ki, hogy ő Ferkót ugyan most se érti, de önmagát igen: most már tudja, hogy ő maga mit tenne hasonló helyzetben.

FÓRIS-FERENCZI RITA

III. Bölcs Diákok – országos szintű vetélkedő

A Communitas Alapítvány, a Magyaroktatás.ro, a BBTE Magyar Biológiai és Ökológiai Intézete és a BBTE Politika-, Közigazgatás- és Kommunikációtudományi Kara 2012. november–2013. augusztus között szervezi meg a III. Bölcs diákok – országos szintű vetélkedőt, melynek célja a diákok olvasási készségeinek a fejlesztése, valamint az, hogy felismerjék egyes tudományok területéről származó információk közötti összefüggéseket.

Az interdiszciplináris vetélkedőre 4–5 fős csapatok (három–négy 9.–12. osztályos diák és egy tanár) jelentkezését várjuk. Jelentkezni 2012. november 9-ig, elektronikus formában lehet a Magyaroktatás.ro honlapján. Az esetlegesen hibásan beírt vagy a verseny folyamán megváltozott adatok javítására kizárólag a csapatot irányító tanár írásban történő jelzése alapján kerülhet sor.

BENEVEZÉSI DÍJ: nincs.

A VETÉLKEDŐ ESEMÉNYNAPTÁRA:

A verseny 3+1 fordulóból áll:

- Első forduló: 2012. november 19–2012. december 21.
- Második forduló: 2013. január 14–2013. február 17.
- Harmadik forduló: 2013. február 18–2013. március 17.
- Az 1–3. forduló összesített eredményeinek közzététele: 2013. április 15.
- Negyedik (döntő) forduló: 2013. július 29–2013. augusztus 3.

Az új feladatlapot, illetve a korábbi forduló feladatlapjához tartozó javítókulcsot minden forduló kezdő napján 10 órakor tesszük közzé a Magyaroktatás.ro (www.magyaroktatás.ro) és a Communitas Alapítvány (www.communitas.ro) honlapján.

A megoldásokat legkésőbb a forduló utolsó napján kérjük elküldeni elektronikus formában a Magyaroktatás.ro e-mail-címére, illetve nyomtatott formában postázni a Communitas

Alapítvány címére (400489 Cluj Napoca, Str. Republicii, Nr. 60). A később elküldött/postázott megoldásokat nem fogadjuk el. (Javasoljuk, hogy a leveleket ajánlva postázzák, így – amennyiben valamely küldemény nem jut el hozzánk – igazolni tudják, hogy ez a postahivatal hibája.)

FIGYELEM! A verseny korábbi feladatlapjai megtekinthetők a Magyaroktatás.ro és a Communitas Alapítvány honlapján.

DÍJAK: A Communitas Alapítvány és az Apáthy István Egyesület jóvoltából az 1–3. forduló összesített eredményei alapján kiválasztott legjobb 8 csapat egyhetes, ingyenes nyári táborozásban részesül. A táborozás helyszíne: Szenéte (Harghita megye), az Apáthy István Egyesület háza. A táborozás során a résztvevők nemcsak tudásukat mérik össze, hanem alkalmuk nyílik egymás, illetve a környék megismerésére is, valamint számtalan élményben lesz majd részük. A döntő forduló több meglepetésdíjat tartogat a versenyzők számára.

KAPCSOLAT:

E-mail: magyaroktatás@magyaroktatás.ro, communitas@rmdsz.ro

Telefon: 0740-038.015 (Mihályfalvi Katalin), 0749-052.046 (Katona Hajnal), 0264-594 570 (Communitas Alapítvány) Postacím: Fundatia Communitas, 400489 Cluj-Napoca, str. Republicii nr. 60. (A borítékra kérjük ráírni: BÓD – Országos szintű vetélkedő középiskolások számára.)

Esetleges kérdéseiket a következő címre várjuk: magyaroktatás@magyaroktatás.ro

MINDEN CSAPATNAK SOK SIKERT,
EREDMÉNYES EGYÜTTMŰKÖDÉST KÍVÁNUNK!

Pénzidomár – középiskolások gazdasági és pénzügyi vetélkedője

Pénzidomár néven indít középiskolások számára gazdasági és pénzügyi vetélkedőt a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem csíkszeredai Gazdaság- és Humántudományok Kara, az OTP Bank Románia, illetve Magyarország csíkszeredai főkonzultusa. A verseny kiváló lehetőség arra is, hogy az egyetem a középiskolások körében népszerűsítse gazdasági szakjait. A kezdeményezők leginkább a székelyföldi középiskolákat célozzák meg, azonban minden olyan romániai iskolából jelentkezhetnek csapatok, ahol magyar nyelven folyik az oktatás. „Tapasztalataink szerint a középiskolákban eléggé elhanyagolt a közgazdasági ismeretek oktatása. Ezzel a pénzügyi vetélkedővel viszont bővíthetjük az ilyen jellegű ismereteket” – nyilatkozta a vetélkedő ismertetőjén Makó

Zoltán, a Sapientia EMTE Gazdaság- és Humántudományok Karának dékánja. A pénzügyi vetélkedő ötlete a főkonzultusé volt, amely partnert keresett a lebonyolításhoz. „Azért választottuk az OTP-t, mert ez az egyetlen bank Romániában, amely magyarul is közli az ügyfelei számára fontos információkat. Mivel a Sapientiát jól felkészült, akkreditált egyetemnek tartjuk, amelynek működését a magyar állam kiemelten támogatja, ezért ezt a felsőoktatási intézményt kértük fel a vetélkedő szakmai részének lebonyolítására” – magyarázta Zsigmond Barna Pál csíkszeredai főkonzul. „Ez a vetélkedő arra is jó alkalom, hogy a diákok képet kaphassanak arról, milyen nehéz a pénzt megkeresni és megtartani, illetve megfelelő módon elkölteni” – tette hozzá Farkas László, az OTP Románia

csíkszeredai fiókjának vezetője. A szakember szerint manapság már nemcsak közgazdászokra van szükség, hanem ún. pénzidomárookra (innen ered a vetélkedő elnevezése is), akik többek között felügyelik a pénzpiaci mozgásokat, és figyelnek arra is, hogy egy-egy intézmény, vállalat mire költse a pénzét. A vetélkedővel kapcsolatos információkat a www.penzidomar.ro honlapon lehet megtalálni. Négyfős csapatok jelentkezését várják, a jelentkezés feltétele az első forduló feladatlapjának beküldése november 16-áig. A verseny döntőjét december 15-én a Sapientia EMTE-n tartják. Nyeremények: könyvtalványok, elektronikai eszközök és egyéb értéktárgyak. A következő hetekben a verseny kiírói több középiskolát is felkeresnek, ahol egy-egy előadás keretében számolnak be a részletekről.